Долбоор

4-тиркеме

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ишин лицензиялоо жана жөнгө салуу жөнүндө ЖОБО

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Виртуалдык активдер жана блокчейн-технологиялар боюнча улуттук агенттик (мындан ары – ВАУА) тарабынан виртуалдык активдердин тооругунун операторуна ишти жүзөгө ашырууга лицензияларды берүүнүн тартибин аныктайт:

1) виртуалдык активдерди сатып алуу жана сатуу (алмаштыруу);

2) виртуалдык активдердин ортосунда алмаштыруу.

3) виртуалдык активдерди которуу;

4) сактоо, башкаруу жана жасалма каражаттарын контролдоо;

5) эмитенттин виртуалдык активдерин алгачкы жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызматтарды көрсөтүү.

Бул Жобо менен Кыргыз Республикасында виртуалдык активдерди тооругунун операторунун (криптобиржанын) ишине карата коюлуучу талаптар белгиленет.

Бул Жобо өзгөчө укуктук режими жана статусу бар “Тамчы” атайын финансылык инвестициялык аймагынын финансылык институттарынын ишине жайылтылбайт.

2. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору акционердик коомдун уюштуруу-укуктук формасында түзүлөт жана ушул Жобого ылайык Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына жооп берген уюштуруу документтерине ылайык ВАУАнын лицензиясынын негизинде иштейт.

3. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ишмердүүлүгү лицензиялоого жана Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржалардын) реестринде мамлекеттик каттоодон өтүүгө тийиш.

2-глава. Ушул Жободо колдонулган терминдер жана аныктамалар

Терминдер жана аныктамалар Кыргыз Республикасынын “Виртуалдык активдер жөнүндө” Мыйзамында жана Кыргыз Республикасынын “Кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө” Мыйзамында (мындан ары – КИК/ККЛК) аныкталган маанилерде колдонулат.

Бул Жободо ошондой эле төмөнкү терминдер жана аныктамалар колдонулат:

виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү саясатты ишке ашыруу жана жөнгө салуу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган – Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Виртуалдык активдер жана блокчейн-технологиялар боюнча улуттук агенттик (мындан ары-ВАУА);

виртуалдык активдер чөйрөсүндө көзөмөлдөө жана контролдоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган – Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Финансы рыногун жөнгө салуу жана көзөмөлдөө кызматы(мындан ары-Финкөзөмөл);

проценттик скоринг – аны менен жүргүзүлгөн операцияларга жана акчаны адалдоо же терроризмди каржылоо сыяктуу мыйзамсыз аракеттерге колдонуу ыктымалдыгы менен байланышкан башка факторлорго талдоо жүргүзүүгө негизделген виртуалдык активдин же виртуалдык капчыктын тобокелдик деңгээлин сандык баалоо;

клиринг – өз ара милдеттенмелерди аныктоо (виртуалдык активдер менен жасалган бүтүмдөр боюнча маалыматтарды топтоо, салыштыруу, түзөтүү) жана аларды виртуалдык активдерди жеткирүү боюнча чегерүү жана алар боюнча эсептешүү операцияларынын комплекси;

виртуалдык активдерге бааларды манипуляциялоо – виртуалдык активдерге болгон суроо-талаптарга жана (же) сунуштарга, рыноктук шарттарда түзүлүүчү деңгээлге салыштырмалуу виртуалдык активдерге бааларды жасалма жогорулатуу же төмөндөтүү максатында виртуалдык активдердин рыноктук баасына же виртуалдык активдердин тооругунун көлөмүнө олуттуу таасирин тийгизүүчү аракеттерди жасоо;

эсептешүү банкы – тиешелүү лицензияга ээ болгон, Кыргыз Республикасында иш жүргүзгөн коммерциялык банк;

виртуалдык активдердин тооругу – Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) адистештирилген соода платформасында виртуалдык активдерди сатып алуу-сатуу бүтүмдөрүн жүргүзүү процесси;

виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) тооругунун катышуучулары – Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан тоорук эрежелерине ылайык виртуалдык активдер менен бүтүм жасоого уруксат берилген жеке жана юридикалык жактар;

адистештирилген тоорук платформасы – виртуалдык активдер менен тооруктарды уюштурууну жана өткөрүүнү камсыз кылуучу программалык-техникалык каражаттардын жыйындысы, анын алкагында төмөнкүлөр ишке ашырылат:

- тооруктун катышуучуларынын билдирмелерин кабыл алуу, каттоо, текшерүү жана иштеп чыгуу;

- виртуалдык активдерди сатып алуу, сатуу жана (же) алмаштыруу боюнча билдирмелерди кабыл алуу, каттоо жана иштеп чыгуу;

- виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жасоо;

- виртуалдык активдерге рыноктук котировкаларды түзүү;

- виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жүргүзүүнүн натыйжалары боюнча отчеттук документтерди даярдоо жана түзүү;

- виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жүргүзүү жана аткаруу үчүн зарыл болгон маалыматты сактоо, иштеп чыгуу жана ачуу;

виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) – виртуалдык активдер менен тооруктарды уюштуруу жана бүтүмдөрдү түзүү менен байланышкан иш-аракеттерди жүзөгө ашыруучу, ошондой эле тооруктарды өткөрүү эрежелери, торуктарга уруксат берилген виртуалдык активдердин тизмеси (листинг), алардын котировкалары жана соода сессияларынын жыйынтыктары жөнүндө маалыматты коомчулукка ачыктоону камсыз кылуучу лицензияланган кызмат көрсөтүүнү берүүчү;

виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган оператору (криптобиржа) – борборлоштурулган соода платформасы аркылуу виртуалдык активдер менен тооруктарды уюштуруу жана бүтүмдөрдү түзүү боюнча ишти жүзөгө ашыруучу, ошондой эле виртуалдык активдердин өз алдынча же кастодиалдык кызмат көрсөтүүлөрдүн лицензияланган провайдери аркылуу сакталышын камсыз кылуучу лицензиялуу кызмат көрсөтүүнү берүүчү;

виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган оператору (криптобиржа) – смарт-контракттарды колдонуу менен бөлүштүрүлгөн каттоо технологиясына негизделген борбордон ажыратылган платформаны колдонуу менен виртуалдык активдер менен тоорукту уюштуруу жана бүтүмдөрдү жүргүзүү боюнча ишти жүзөгө ашыруучу виртуалдык активдерге байланыштуу кызмат көрсөтүүлөрдү берүүчү;

тооруктардын борборлоштурулган операторунун соода системасы – тооруктардын катышуучуларынын билдирмелерин кабыл алууну, каттоону, иштеп чыгууну жана салыштырууну, виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү түзүүнү, котировкаларды түзүүнү, өтүнмөлөрдүн китебин жүргүзүүнү, тооруктардын жыйынтыктарын эсепке алууну жана тооруктарды уюштуруу үчүн зарыл болгон башка функцияларды аткарууну камсыз кылган программалык-аппараттык комплекс.

листинг - виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан белгиленген атайын критерийлерге ылайык келген виртуалдык активдерди виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) тизмесине киргизүү жол-жобосу.

делистинг- виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун (криптобиржалардын) тизмесинен төмөнкү себептерден улам алып салуу жол-жобосу:

- оператордун талаптарына ылайык келбесе;

- санкцияларды жана таасир этүү чараларын колдонуунун алкагында ВАУАнын чечими;

- мыйзамдарда каралган башка негиздер.

эл аралык электрондук акча - Кыргыз Республикасынын чегинен сырткары чыгарылган өлкөнүн мыйзамдарынын алкагында Кыргыз Республикасынын резиденттери эместери тарабынан чыгарылган (эсепке алынган) электрондук акча, электрондук акча каражаттары, электрондук формадагы акчалай милдеттенмелер;

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун реестри - Виртуалдык активдердин тооругунун операторлору, берүү, кайра тариздөө, дубликатты берүү, лицензияны токтото туруу жана чакыртып алуу жөнүндө маалыматтарды камтыган маалыматтардын электрондук базасы ВАУАнын расмий сайтында жайгаштырылат.

3-глава. Лицензия алуу үчүн документтердин тизмеси

4. Лицензия алуу үчүн юридикалык жак НАВАга мамлекеттик же расмий тилдерде бир нускада (кагаз же электрондук түрдө) төмөнкү документтерди/маалыматтарды берет:

1) ушул Жобонун 1-тиркемесине ылайык формада түзүлгөн, юридикалык жактын жетекчисинин мөөрү жана кол тамгасы коюлган лицензия берүү жөнүндө арыз;

2) юридикалык жактын уюштуруу документтеринин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү (устав жана уюштуруу келишими (бирден ашык уюштуруучу болгон учурда); юридикалык жакты түзүү, уставдык капиталдын өлчөмү, директорлор кеңешин (бар болсо) жана аткаруучу башкаруу органынын шайлоосу жөнүндө чечимдер);

3) акционерлер/уюштуруучулар - жеке адамдар жана юридикалык жактын бенефициардык ээлери боюнча документтер/маалыматтар (юридикалык жактын түпкү бенефициардык ээлерин аныктоого мүмкүндүк берген юридикалык жактын менчик түзүмүнүн схемалык сүрөттөлүшү;

- идентификациялык маалыматтары, ар бир катышуучуга/акционерге/уюштуруучуга таандык акциялардын/үлүштөрдүн саны жана пайызы камтылган юридикалык жактын бенефициардык ээлери жөнүндө маалымат;

- паспорттун көчүрмөсү (резидент үчүн ID-паспорттун көчүрмөсү, резидент эместер үчүн-чет мамлекеттин жаранынын котормосу менен нотариалдык күбөлөндүрүлгөн паспортунун көчүрмөсү);

- Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында каралган формада документтер берилген күнгө карата салыктар боюнча карызынын жоктугу жөнүндө маалымкат жана/же кирешелер, социалдык чегерүүлөр жөнүндө декларациянын көчүрмөсү (резидент эмес жеке жак үчүн ушундай эле документтерди келип чыккан өлкөнүн мыйзамдарына ылайык берүү зарыл);

- соттолгон эместиги жөнүндө маалымкат;

Түзүлүп жаткан виртуалдык активдердин тоорук операторунун акционери/уюштуруучусу/катышуучусу/бенефициардык ээси болуп саналган Кыргыз Республикасынын резидент эмес - жеке жагы Кыргыз Республикасынын резиденти - жеке жак үчүн талап кылынган документтерге окшош акчанын келип чыгуу булактарын тастыктаган документтерди берүүгө тийиш.

4) юридикалык жактын кызмат адамдарынын документтери (паспорттун көчүрмөсү (резидент үчүн ID-паспорттун көчүрмөсү, резидент эмес үчүн-котормосу менен нотариалдык күбөлөндүрүлгөн чет мамлекеттин жаранынын паспортунун көчүрмөсү);

- Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында каралган формада документтер берилген күнгө карата салыктар боюнча карызынын жоктугу жөнүндө маалымкат жана/же кирешелер, социалдык чегерүүлөр жөнүндө декларациянын көчүрмөсү (резидент эмес жеке жак үчүн ушундай эле документтерди келип чыккан өлкөнүн мыйзамдарына ылайык берүү зарыл);

- соттолгон эместиги жөнүндө маалымкат;

5) ушул Жобонун 2 жана 3-тиркемелерине ылайык форма боюнча акционерлер/уюштуруучулар, кызмат адамдары жана юридикалык жактын бенефициардык ээлери тарабынан толтурулган жана кол коюлган анкеталар же болбосо толтурулган анкеталардын сканерден өткөрүлгөн көчүрмөлөрү кийин түп нускасын берүү менен;

6) корпоративдик башкаруу жана менеджмент менен байланышкан юридикалык жактын ички башкаруу саясатын баяндаган ички документтеринин/саясаттарынын/жол-жоболорунун көчүрмөлөрү (документтер көктөлүп, номерлер коюлуп, мөөр менен күбөлөндүрүлүп жана юридикалык жактын жетекчисинин кол тамгасы коюлууга тийиш);

- КИК/ККЛК боюнча ички контролдун программасы жана кардарларды идентификациялоо, верификациялоо, терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча талаптарга ылайык транзакцияларды талдоо жана мониторинг жүргүзүү боюнча башка жол-жоболор; уюштуруу/функционалдык схемасы; тобокелдиктерди башкаруу саясаты; тобокелдиктердин классификациясы жана матрицасы; ички

саясаттардын/жол-жоболордун реестри; өзгөчө кырдаалдар келип чыккан учурдагы аракеттердин тартиби; окутуу боюнча колдонмо жана материалдар; бүтүмдөрдү түзүүдө виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) катышуучуларынын өз ара эсептешүүлөрүнүн тартиби; агенттер аркылуу өтүүчү каражаттардын кыймылынын тартиби; КИК/ККЛК боюнча мыйзамдардын талаптарына ылайык кардарлардын санкциялык тизмелерин текшерүү боюнча жөнөтүүчүлөрдүн жана алуучулардын маалымдамаларын башкаруу боюнча механизмдердин толук сүрөттөлүшү;

- чет өлкөлүк виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунан (криптобиржалардын) чыгарылган жана жүгүртүлгөн чет өлкөлүк виртуалдык активдерди листинг жол-жоболорун камтыган виртуалдык активдердин листинг эрежелери;

7) операциялык иш-аракеттер программасы/планы;

8) бизнес-план (техникалык-экономикалык негиздеме), анда кеминде виртуалдык активдер менен байланышкан кызматтарды көрсөтүүдө максаттардын аныктамасы, бул кызматтарды көрсөтүүдөн кеминде 3 (үч) жылга күтүлгөн экономикалык натыйжалардын болжолдуу эсептөөлөрү камтылган;

9) юридикалык жак көрсөткөн ар бир кызмат үчүн блок-схема (кардарларга/колдонуучуларга конкреттүү кызмат көрсөтүүдө пайда болгон кадамдардын/процесстердин ырааттуулугун визуализациялаган схема);

10) иштин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу саясаты жана планы;

11) виртуалдык активдерге байланыштуу кызматтарды көрсөткөндүгү үчүн кардарлардан жана өз агенттеринен акча каражаттарын, ошондой эле юридикалык жактын чарбалык иши үчүн өзүнчө эсепти сактоо жана пайдалануу үчүн банкта алыш-бериш эсебин ачууга келишимдин көчүрмөсү;

12) уставдык капитал катары акча каражаттарынын салынгандыгын тастыктаган документ (маалымкат, эсептеги каражаттардын болушу жана суммасы жөнүндө банктык эсептен көчүрмө);

13) юридикалык жактын мөөрү жана жетекчисинин кол тамгасы менен күбөлөндүрүлгөн, салык органдарына берилген акыркы отчеттук күнгө карата финансылык отчет);

14) юридикалык жактын ресурстары жөнүндө маалыматтар/документтер (пландаштырылган ишке бөлүнгөн кадрдык жана техникалык ресурстардын баяндамасы; иштин ар бир түрү боюнча кадрдык жана техникалык божомол; Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан серверде жайгашкан платформаны орнотуу жана өнөр жайлык пайдаланууга киргизүү актысы;

15) юридикалык жактын киберкоопсуздук жана маалыматтык технологиялар саясаты боюнча документтер (маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу тартибин жөнгө салуучу жол - жоболор (киберкоопсуздук) - коопсуздукту уюштуруунун сыпаттамасы; маалыматтарды иштеп чыгуу саясаты (ички жана тышкы); киберкоопсуздук саясаты; кибертобокелдиктерди

баалоо жана каттоо жол-жоболору; криптокапчыктардын ачкычтарын башкаруу жол-жоболору; кардарлардын жеке маалыматтарын иштеп чыгуу тартиби);

16) юридикалык жактын кардарларынын маалыматтары/документтери (жалпы жоболор жана шарттар; доо иштерин жүргүзүү тартиби; кардарлардын / инвесторлордун укуктарын коргоо саясаты; кардарлар үчүн баа саясаты; кардарларга акча каражаттарын кайтарып берүү тартиби);

17) эгерде юридикалык жактын атынан ишеним кат боюнча өкүл иш алып барса, лицензия алууга өкүлгө берилген уюштуруу документтерине ылайык жетекчинин же башка ыйгарым укуктуу адамдын кол тамгасы коюлган, мөөрдүн оттискасы менен ишеним кат;

18) юридикалык жактын ишкердик аброю жөнүндө маалыматтар;

19) лицензия үчүн мамлекеттик алым төлөнгөндүгүн ырастоочу документ;

20) AML/KYT-кызматтыры (Anti-Money Laundering/Know Your Transaction) менен алдын ала келишимдин көчүрмөсү;

21) виртуалдык активдердин электрондук капчыктарынын даректери, анда виртуалдык активдердин электрондук капчыгы ачылган платформанын аталышы көрсөтүлөт;

22) виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) түзүлгөн IP дарек;

23) идентификациялоо жана AML программа менен программалык-техникалык каражаттардын болушу (программанын иштешин баяндоо менен программанын паспорту).

Бардык документтерге жетекчи кол тамгасын коюуга тийиш, ал эми документтер электрондук форматта берилген учурда санариптик кол тамга менен ырасталат.

5. Виртуалдык активдердин тоорук операторлору (криптобиржа) лицензия алуу үчүн ВАУАга берилген маалыматтардын аныктыгы, ошондой эле маалыматтагы өзгөрүүлөр жөнүндө ВАУАга билдирүүнүн өз убагында берилиши үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жоопкерчиликти тартышат.

6. Талаптарга жооп берген учурда, ВАУА арыз ээсине лицензия берет.

7. Ушул Жобого ылайык ВАУАга берилүүчү документтердин көчүрмөлөрү ишеним каттын негизинде юридикалык жактын/башка жактын жетекчисинин кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлүүгө тийиш.

Кагаз жүзүндө ВАУАга берилүүчү бардык документтер барагында баяндалып, көктөлүп, номер коюлуп, юридикалык жактын жетекчисинин кол

тамгасы жана мөөрү коюлуп, документтердин тизими/тизмеси менен тигилип, көктөлүүгө/файл папкасына салынууга тийиш.

8. 8. Чет өлкөлүк уюштуруучулар/акционерлер тарабынан берилген документтер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте легалдаштырылууга же апостилдештирилүүгө тийиш. Чет тилде берилген документтер Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана/же расмий тилдерине тиешелүү түрдө күбөлөндүрүлгөн котормосун камтууга тийиш.

9. Ушул Жободо каралган документтерди берүү менен бирге виртуалдык активдердин тооругунун оператору/акционер/катышуучу/кызмат адамы жеке маалыматтары ВАУАга берилген адамдарга карата ушул Жобонун 4-тиркемесине ылайык жеке маалыматтарды чогултууга жана иштеп чыгууга макулдугун берүүгө тийиш. Жогоруда көрсөтүлгөн макулдуктун берилбеши берилген документтерди, анын ичинде виртуалдык активдерди тейлөө провайдеринин кызмат адамдарын кароодон баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

10. Лицензия алуу үчүн арыз жана документтер чакыртылып алынган же лицензия берүүдөн баш тартылган же ушул Жобонун алкагында мурда алынган лицензия чакыртылып алынган учурда ВАУАга берилген документтер жана алардын көчүрмөлөрү арыз ээсине кайтарылып берилбейт.

11. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) ВАУАнын жазуу жүзүндөгү талаптарында көрсөтүлгөн мөөнөттө документтерди жана маалыматтарды берүүгө милдеттүү.

4-глава. Уставдык капитал

12. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) үчүн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү 300 000 000 (үч жүз миллион) сомду түзөт жана лицензия берүү жөнүндө арыз берилген күнгө карата уюштуруучулардын акча каражаттарынын эсебинен накталай эмес формада Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында толук түзүлүүгө тийиш.

Уставдык капиталды түзүү үчүн кредитке, зайымга алынган каражаттарды пайдаланууга жол берилбейт.

Уставдык капитал Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте виртуалдык активдер боюнча ликвиддүүлүктү камсыз кылуу максатында пайдаланылууга тийиш.

Виртуалдык активдер менен тооруктардын оператору өздүк каражаттардын өлчөмүн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнөн кем эмес туруктуу кармап турууга милдеттүү.

13. Уставдык капиталдын өлчөмүн өзгөртүү (көбөйтүү) жөнүндө чечим кабыл алынган учурда, Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) чечим кабыл алынган күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күндүн ичинде ыйгарым укуктуу органга мыйзамда белгиленген тартипте

күбөлөндүрүлгөн тиешелүү чечимдин көчүрмөсүн (же мындай чечимдин көчүрмөсүнүн түп нускасын) берүүгө тийиш.

Бир кызмат көрсөтүүнү берүүчү тарабынан иштин бир нече лицензияланууучу түрлөрүн виртуалдык активдер менен айкалыштырууда уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнө уставдык капиталдын эң аз минималдуу өлчөмү каралган иштин түрү үчүн белгиленген талаптар колдонулат.

5-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) уюштуруучуларына/акционерлерине жана кызмат адамдарына карата талаптар

14. Жеке адамдар жана юридикалык жактар, Кыргыз Республикасынын резиденттери/резидент эместери виртуалдык активдерди тооругунун операторунун акционерлери/уюштуруучулары/катышуучулары, бенефициардык ээлери жана кызмат адамдары боло алышат.

Директорлор кеңешинин жана коллегиалдуу аткаруу органынын курамынын үчтөн бири, ошондой эле жеке аткаруу органы Кыргыз Республикасынын резиденттеринин ичинен шайланат.

Юридикалык жактын акционерлери/уюштуруучулары/катышуучулары, бенефициардык ээлери жана кызмат адамдары жөнүндө маалыматтар ушул Жобонун 2, 3-тиркемелерине ылайык анкетада берилүүгө тийиш.

15. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) уюштуруучулары /акционерлери, бенефициардык ээлери жана кызмат адамдары төмөнкү талаптарга жооп бериши керек:

- оффшордук аймакта туруктуу жашабайт (жеке жак үчүн), оффшордук аймакта катталган резиденттер эмес (юридикалык жак үчүн);
- оффшордук аймакта жайгашкан банктарда эсептери жок (жеке жана юридикалык жактар үчүн);
- акционер/катышуучу / уюштуруучу оффшордук аймакта туруктуу жашабаган жеке жак болуп саналса (юридикалык жак үчүн);
- КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдар менен аныкталган санкциялык тизмелерге, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелерге киргизилбеген;
- саясий партиялар, кесиптик бирликтер жана диний уюмдар болуп саналбайт;
- өтө элек же жоюлбаган соттуулугу болбошу керек;
- өздөрүнүн финансылык милдеттенмелерин төлөө боюнча аткарылбаган сот чечими болбосо;
- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун уставдык капиталын түзүүгө же болбосо анын уставдык капиталындагы акцияларды (үлүштөрдү) сатып алууга багытталган акча каражаттарынын келип чыгышынын

мыйзамдуулугун тастыктаган документтерди бербеген юридикалык жана жеке жактар;

- мурда ВАУАга документтерди берүү датасына чейинки акыркы 3 (үч) жылдын ичинде лицензиясы ушул Жобонун 37-пунктунун 1)–6) пунктчаларында каралган негиздер боюнча кайтарылып алынган виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчүнүн же виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдары, акционерлери (уюштуруучулары, катышуучулары) же бенефициардык ээлери болуп саналган жеке адамдар. Аталган чектөө ВАУА макулдашууну ушул Жобонун 30-пунктунда каралган негиздер боюнча чакыртып алган адамдарга карата да колдонулат (чакыртып алуу кызмат адамынын демилгеси боюнча эмгек мамилелеринин токтотулушу менен гана шартталган учурларды кошпогондо).

- ушул Жобонун 17-пунктуна ылайык өзүнүн кынтыксыз ишкердик беделин тастыктабаган адамдар.

16. Кызмат адамдары кынтыксыз ишкердик абройго ээ болушу керек. Адам төмөнкү учурларда кынтыксыз ишкердик абройго ээ болбогон же аны жоготкон болуп эсептелет:

1) эгерде жактын экономикалык ишти жүзөгө ашыруу тартибине каршы алдамчылык жана кылмыш жасагандыгы үчүн алып салынбаган жана жоюлбаган соттуулугу болсо;

2) эгерде жак өзү мажбурлап жоюлууга дуушар болсо, банкроттук же сот тарабынан юридикалык жактын олуттуу катышуучусу же башкаруу органынын мүчөсү катары адамдын аракети же аракетсиздиги банкроттукту кошо алганда, мажбурлап жоюлууга алып келди деп таанылса;

3) эгерде жак соттун чечими же Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын чечими боюнча банктык, финансылык, аудитордук, камсыздандыруу жана инвестициялык чөйрөлөрдө ишти жүзөгө ашырууга укуксуз болсо;

4) эгерде жак соттун чечими боюнча иштин башка чөйрөлөрүндө кынтыксыз ишкердик беделин жоготсо;

5) жакта өзүнүн финансылык милдеттенмелерин төлөө боюнча соттун аткарылбаган чечими болгон учурда;

6) эгерде жак атайын ыйгарым укуктуу органга анык эмес маалыматтарды жана документтерди берген болсо;

7) иши үчүн талапкер жооптуу болгон, олуттуу финансылык зыяндардын келип чыгышын күбөлөндүргөн жөнгө салуучу органдардын текшерүүлөрүнүн материалдары болсо;

8) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун

(криптобиржанын) кызмат адамы кызмат ордуна дайындалганга чейин бир жыл ичинде талапкер виртуалдык активдер рыногунда, финансы же банк рынокторунда ишке байланыштуу укук бузуу/кылмыш жасагандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылса;

9) талапкер мурда ошол жактын ошол уюмдун директорлор кеңешинин, аткаруу органынын жана контролдук-текшерүү органынын мүчөсүнүн (төрагасынын) кызматында турган мезгилде банкрот деп таанылган же консервациялоого, санациялоого же мажбурлап жоюлууга дуушар болгон уюмдун жетекчи кызматкери болсо.

Бул шарт аталган окуялардын бири пайда болгонго чейин бир жылдан ашпаган убакытта мындай уюмдун жетекчи кызматкери болгон адамдарга карата колдонулат жана ал пайда болгондон кийин 3 жыл бою колдонулат.

6-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдарын макулдашуу тартиби

17. Төмөнкү кызмат адамдарынын талапкерлиги ВАУА менен милдеттүү түрдө макулдашылууга тийиш:

- директорлор кеңешинин төрагасы жана мүчөлөрү (бар болсо).

- аткаруу органынын жетекчиси (аткаруу органынын функцияларын жеке өзү жүзөгө ашыруучу адам) жана мүчөлөрү;

- башкы / жалгыз бухгалтер;

- бөлүмдүн жетекчиси / тобокелдиктер жана комплаенс боюнча ыйгарым укуктуу кызматкер.

18. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун кызмат адамдары (аткаруучу, аткаруу органынын мүчөлөрү, башкы (жалгыз) бухгалтер, тобокелдик жана комплаенс бөлүмүнүн башчысы (ыйгарым укуктуу кызматкер) төмөнкү квалификациялык талаптарга жооп бериши керек:

1)жогорку билими (экономикалык, юридикалык, маалыматтык технологиялар, финансы чөйрөсүндө же башка профилдик);

2) виртуалдык активдер, экономикалык, банктык, финансылык, юридикалык жана/же маалыматтык технологиялар маселелери боюнча иш тажрыйбасы:

- жетекчи жана комплаенс үчүн кеминде 2 (эки) жыл,

- башкы бухгалтер үчүн-2 (эки) жылдан кем эмес;

3) Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер жөнүндө жана КИК/ККЛК жөнүндө мыйзамдарын билүү;

4) жетекчи жана тобокелдиктер жана комплаенс боюнча ыйгарым укуктуу кызматкер үчүн кошумча КИК/ККЛК боюнча сертификаттын жана/же ошол багыт боюнча атайын окуудан өткөндүгүн тастыктаган башка документтердин болушу;

5) кынтыксыз ишкердик абройго ээ болуу (талапкерге карата экономика, финансы чөйрөсүндө жана кызматтык кылмыштар үчүн айыптоо өкүмү жок);

6) Башкы бухгалтер үчүн бухгалтердик эсептин жана финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттары жана эл аралык практикада кабыл алынган аудит боюнча стандарттар боюнча кошумча билимге ээ болушу жана аталган багыттар боюнча окуудан өткөндүгүн тастыктаган сертификаттары же башка документтери болушу керек;

7) ушул Жобонун 16-17-пункттарында каралган негиздердин жоктугу.

19. Милдеттерди аткарууга тийиштүү көңүл бурууну жана убакытты камсыз кылуу, ошондой эле кызыкчылыктардын кагылышуусун болтурбоо максатында, виртуалдык активдердин сооругунун операторунда бир эле учурда кызмат орундарын ээлөөгө төмөнкү чектөөлөр белгиленет:

1) аткаруу органынын жетекчиси (аткаруу органынын функцияларын жеке өзү жүзөгө ашырган адам) жана аткаруу органынын мүчөлөрү бир эле учурда виртуалдык активдердин атаандаш кызмат көрсөтүүчүлөрүндө ушундай кызмат орундарын ээлөөгө укуксуз;

2) тобокелдиктер жана комплаенс боюнча бөлүмдүн жетекчиси (ыйгарым укуктуу кызматкер) бир эле учурда бир дагы башка атаандаш виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүчүсүн берүүчүсүндө, виртуалдык активдердин сооругунун операторунда (криптобиржада) ушундай кызматты ээлөөгө укугу жок;

3) Башкы бухгалтер башка виртуалдык актив кызмат көрсөтүүчүлөрүндө же виртуалдык активдерди сатуу-сатып алуу операторлорунда (криптобиржаларда) ушундай эле кызматты бир эле учурда ээлөөгө укуксуз.

Ушундай эле кызматты адамдардын бир тобунун (башкы, туунду же аффилирленген уюмдун) алкагында бир убакта ээлөөгө ВАУАнын алдын ала жазуу жүзүндөгү макулдугу менен жол берилет.

Кызмат адамы 10 (он) жумуш күндүн ичинде таламдардын кагылышуусуна алып келиши мүмкүн болгон ар кандай жагдайлардын келип чыгышы жөнүндө ВАУАга билдирүүгө милдеттүү.

20. Кызмат адамын макулдашуу үчүн виртуалдык активдердин сооругунун оператору

(криптобиржа) ВАУАга ар бир талапкерди макулдашуу катын (өзүнчө) төмөнкү документтердин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрүн тиркөө менен тапшырышы керек:

- талапкерди шайлоо / дайындоо жөнүндө чечим;
- талапкердин ким экендигин күбөлөндүргөн документтин;
- соттуулугунун жоктугу жөнүндө маалымкат;

- ушул Жобонун 2-тиркемесине ылайык белгиленген форма боюнча талапкердин анкетасынын түп нускасы;

- эмгек китепчесинин же иш стажын (тажрыйбасын) тастыктаган башка документтин көчүрмөсү;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жаатында, ошондой эле иштин тиешелүү чөйрөсүндө окуудан жана билимден өткөндүгүн тастыктаган сертификат же документ.

Эгерде кызмат адамынын талапкерлигин макулдашуу үчүн документтер “Түндүк” ведомстволор аралык электрондук өз ара аракеттенүү системасында бар болсо, анда аларды ВАУАга берүү талап кылынбайт.

21. Эгерде ВАУА менен макулдашылууга тийиш болгон кызмат ордуна талапкер акыркы 12 (он эки) календардык айдын ичинде башка виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүсүн берүүчүсүндө, виртуалдык активдердин тооругунун операторунда (криптобиржада) ушундай кызмат ордуна ВАУА менен макулдашылган болсо жана мында акыркы 12 ай ичинде анын ишине дооматтар жок болсо, ага карата Макулдашуунун жөнөкөйлөтүлгөн жол-жобосу колдонулат:

- ушул Жобонун 2-тиркемесинин формасы боюнча жаңыланган анкета берилет;

- мурунку иштеген жери боюнча эмгек мамилелеринин токтотулгандыгын тастыктаган документ (бар болсо).

Документтерди жөнөкөйлөштүрүлгөн жол-жоболор тартибинде кароо мөөнөтү 15 (он беш) жумуш күндөн ашык эмес.

Жөнөкөйлөштүрүлгөн жол-жобо тобокелдиктер жана комплаенс боюнча бөлүмдүн жетекчисинин (ыйгарым укуктуу кызматкердин) кызмат ордуна, ошондой эле талапкерге карата ВАУАнын таасир этүүсүнүн кабыл алынбаган чаралары болгон учурда колдонулбайт.

22. Макулдашуу жол-жобосунан өткөн кызмат адамдарынын курамы өзгөргөн учурда, виртуалдык активдердин тооругунун оператору жаңы кызмат адамы шайланган (дайындалган) күндөн тартып 5 (беш) жумуш күндүн ичинде ВАУАга өзгөрүүлөр жөнүндө билдирүү берүүгө милдеттүү.

Жаңы талапкерди макулдашуу жөнүндө кат шайланган (дайындалган) учурдан тартып 10 (он) жумуш күндүн ичинде жогоруда саналып өткөн документтерди тиркөө менен ВАУАга берилет.

23. Анкетанын пункттарында камтылган маалыматтар өзгөргөндө макулдашуудан өткөн кызмат адамдары бул тууралуу өзгөртүүлөрдөн кийин 10 (он) жумуш күндүн ичинде ВАУАга билдирүүгө (жазуу жүзүндө) милдеттүү.

Кызмат адамынын макулдашуусуна документтер мамлекеттик же расмий тилдерде берилет.

24. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун кызмат адамдарын дайындоого (шайлоого) макулдашуу үчүн берилген документтер ушул Жобонун талаптарына ылайык документтердин толук топтому тапшырылган күндөн тартып 30 (отуз) жумуш күндүн ичинде ВАУА тарабынан каралат.

25. Берилген документтер ушул Жободо белгиленген талаптарга ылайык анкеталарды толтуруунун толуктугуна, тууралыгына карата каралат.

26. Эгерде документтер ушул Жободо белгиленген талаптарга жооп бербесе жана / же документтер толук эмес берилген болсо, Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кошумча документтерди ВАУАнын жазуу жүзүндөгү билдирүүсүн алган күндөн тартып 30 (отуз) иш күндүн ичинде берүүгө тийиш.

Документтер электрондук почта аркылуу берилиши мүмкүн, андан кийин документтердин түп нускасы/көчүрмөлөрү тапшырылат. Мында арызды жана документтерди кароо мөөнөтү ушул Жобонун талаптарына ылайык келген кошумча документтер (электрондук/кагаз түрүндө) алынган күндөн тартып кайрадан эсептелет.

7-глава. Кызмат адамдарын макулдашуудан жана лицензия берүүдөн баш тартуу үчүн негиздер, лицензиянын ажыратылбастыгы, лицензияны токтото туруунун жана чакыртып алуунун негиздери

27. ВАУА ушул Жобонун талаптарына ылайык келбеген же толук эмес көлөмдө 3 (үч) жолудан ашык, же белгиленген мөөнөттөрдү бузуу менен берилген документтерди кароодон баш тартат жана бул жөнүндө жазуу жүзүндө билдирүү жөнөтөт.

28. ВАУА ушул Жобонун виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат ордуна талапкерлерди макулдашуудан төмөнкү негиздер боюнча баш тартууга милдеттүү:

1) кызмат адамдарынын ушул Жободо белгиленген талаптарга ылайык келбеши;

2) тоорук оператору тарабынан виртуалдык активдердин сын-пикирлери четтетилбесе же тоорук оператору тарабынан документтерди кароонун белгиленген мөөнөтү аяктагандан кийин сын-пикирлерди эске алуу менен жеткире иштелип чыккан документтердин берилиши;

3) ушул Жобонун талаптарына ылайык келбеген же ушул Жобонун 26-пунктуна ылайык толук эмес көлөмдө документтерди берүү;

4) тиешелүү кызмат орду үчүн ушул Жободо белгиленген квалификациялык талаптарга ылайык келбегенде;

5) ушул Жобонун 17-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда адам кынтыксыз ишкердик абройго ээ эмес же аны жоготкон болуп эсептелет;

6) жак ушул Жобонун 16-пунктунда каралган чектөөлөргө туш келсе;

7) адамды жазык иши боюнча шектүү/айыпталуучу катары тарткан учурда, бул жөнүндө маалыматты ВАУА алган күндөн тартып.

29. ВАУА талапкерди макулдашуу жөнүндө чечимди жокко чыгарууга жана талапкер макулдашылгандан кийин төмөнкү негиздер табылган учурда кызмат адамын четтетүүнү талап кылууга укуктуу:

1) кызмат адамын макулдашууга негиз болгон жалган маалыматтын аныкталышы;

2) ушул Жобонун 29-пунктунда көрсөтүлгөн, макулдашуу мезгилинде болгон, бирок макулдашуу учурунда ВАУАга белгилүү болбогон негиздердин болушу;

3) кызмат адамын санкциялык тизмелерге, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелерге киргизүү;

4) кызмат адамы тарабынан ушул Жобонун 20-пунктунда белгиленген чектөөлөрдү бир эле учурда виртуалдык активдердин бир нече кызмат көрсөтүүчүлөрүндө жетекчи кызмат орундарын ээлөөгө бузууга жол берилсе, тиешелүү жазма буйрук чыгарылган күндөн тартып 30 (отуз) жумуш күндүн ичинде жоюлбаса;

5) Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун

инспектордук текшерүүсүнүн жүрүшүндө табылган ВАУА менен тиешелүү макулдашуусуз кызмат адамынын функцияларын иш жүзүндө аткаруу, анын ичинде ВАУАга билдирүүсүз юридикалык жакка — лицензиатка контролдукту иш жүзүндө өткөрүп берүү (ажыратуу) учурлары;

6) берилген документтерди жана ВАУА тарабынан суралган кошумча маалыматтарды текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча аныкталган акционердин/уюштуруучунун/бенефициардык ээсинин акча каражаттарынын жана башка мүлкүнүн келип чыгышынын мыйзамдуулугун ырастоонун мүмкүн эместиги.

30. Талапкерди макулдашуу жөнүндө чечимди жокко чыгаруу талапкерди макулдашуудан баш тартуу үчүн каралган кесепеттерге алып келет.

31. Кызмат адамы макулдашуудан баш тарткан, макулдашуу жөнүндө чечим жокко чыгарылган учурда, көрсөтүлгөн адам баш тартууну алган же макулдашуу жөнүндө чечим жокко чыгарылган күндөн тартып 14 (он төрт) календардык күндөн кечиктирбестен ээлеген кызмат ордунан бошотулууга тийиш.

32. Лицензия берүүдөн баш тартуу үчүн негиз болуп төмөнкүлөр саналат:

- юридикалык жак тарабынан талаптагыдай таризделбеген документтердин берилиши;

- юридикалык жак берген документтерде туура эмес же бурмаланган маалыматтардын болушу;

- юридикалык жактын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана ушул Жободо белгиленген талаптарды сактабагандыгы;

- арыз ээсине иштин ушул түрү менен алектенүүгө тыюу салган соттун чечими болсо;

- автоматташтырылган системалардын иштебей тургандыгын жана/же арыз ээсинин документтеринин виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын жана ушул Жобонун талаптарына ылайык келбегендигин тастыктаган талдоонун жана иликтөөнүн натыйжалары.

33. Башка негиздер боюнча, анын ичинде лицензия берүүнүн максатка ылайыксыз себептери боюнча лицензия берүүдөн баш тартууга жол берилбейт.

34. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун ишин жүзөгө ашырууга берилген лицензия ажыратылгыс болуп саналат жана башка адамга берилиши (сатылышы, ээликтен ажыратылышы, күрөөгө коюлушу, уставдык капиталга салынышы же башкача жол менен ээликтен ажыратылышы же оордотулушу мүмкүн эмес. Лицензия конкреттүү юридикалык жакка анын акционерлерин (уюштуруучуларын, катышуучуларын), бенефициардык ээлерин жана ВАУА менен макулдашуудан өткөн кызмат адамдарын эске алуу менен берилет.

35. Акционерлердин (уюштуруучулардын, катышуучулардын), бенефициардык ээлердин курамын кандай болбосун өзгөртүүгө, виртуалдык активдердин тооругунун операторунун уставдык капиталындагы акциялардын (үлүштөрдүн) 10 (он) пайыздан ашыгын иш жүзүндө ээликтен ажыратууга, ошондой эле кызмат адамдарынын курамын өзгөртүүгө ВАУАнын алдын ала жазуу жүзүндөгү макулдугу менен гана жол берилет.

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун үстүнөн контролдун ВАУА менен макулдашуусуз башка жактарга өтүшүнө алып келген кандай гана болбосун өзгөрүү лицензияны иш жүзүндө өткөрүп берүү (сатуу) деп таанылат жана аны чакыртып алуу үчүн негиз болуп саналат.

36. ВАУАнын чечиминде белгиленген мөөнөткө ВАУАнын лицензиясынын колдонулушу төмөнкү учурларда убактылуу токтотулат:

1) Финкөзөмөлдүн инспектордук текшерүүсүнүн жүрүшүндө аныкталган тартип бузууларды жана ВАУАнын чечими боюнча таасир этүү чараларын жойбогондо;

2) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун өздүк каражаттары уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнө ылайык келбесе.

Лицензияны колдонуу токтотулган мезгилде, виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын), кардарлар алдында мурда кабыл алынган милдеттенмелерди аткарууга багытталган операцияларды кошпогондо, жаңы кардарларды кабыл алууга жана виртуалдык активдер менен жаңы бүтүмдөрдү түзүүгө укуксуз.

37. ВАУАнын лицензиясы төмөнкү негиздер боюнча чакыртылып алынат:

1) арыз ээси лицензия алуу үчүн лицензия берилгенден кийин аныкталган анык эмес маалыматтарды жана (же) жасалма документтерди берсе, анын ичинде уставдык капиталды түзүүгө багытталган акча каражаттарынын келип чыгышынын мыйзамдуулугун тастыктоо мүмкүн болбосо;

2) санкциялык тизмелерге, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелерге виртуалдык активдердин тооругунун операторун, анын акционерлерин (уюштуруучуларын, катышуучуларын), бенефициардык ээлерин же кызмат адамдарын киргизүү;

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) Кыргыз Республикасынын КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарында аныкталган санкциялык тизмелерге тиешелүү жак киргизилген күндөн тартып 30 (отуз) календардык күндүн ичинде, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелер мындай акционерди (уюштуруучуну, катышуучуну), бенефициардык ээсин же кызмат адамын алмаштырууну камсыз кылууга милдеттүү, эгерде бул талап аткарылбаса лицензия кайтарылып алынууга тийиш;

3) лицензияны башка жакка иш жүзүндө берүү (сатуу, ажыратуу, оорлотуу) же болбосо виртуалдык активдердин тооругунун операторунун үстүнөн контролдукту ушул Жобонун 36-пунктунда белгиленген тартипте ыйгарым укуктуу орган менен алдын ала макулдашуусуз үчүнчү жактарга өткөрүү;

4) ВАУАнын чечими менен белгиленген мөөнөттө лицензияны токтото туруу үчүн виртуалдык активдердин тооругунун операторунун негиздеринин четтетилбегендиги;

5) виртуалдык активдердин тооругунун операторун (криптобиржаны) банкрот деп таануу же болбосо юридикалык жакты — лицензиатты мажбурлап жоюу жөнүндө соттун чечиминин мыйзамдуу күчүнө кириши;

6) ВАУАга берилген жазуу жүзүндөгү арыздын негизинде виртуалдык активдердин тооругунун операторунун лицензиядан ыктыярдуу баш тартуусу.

38. Кызмат адамын макулдашуудан баш тартуу, лицензия берүүдөн баш тартуу, лицензияны убактылуу токтото туруу же чакыртып алуу жөнүндө ВАУАнын чечими ВАУАнын коллегиалдуу органынын чечими менен жол-жоболоштурулат жана ал кабыл алынган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күндүн ичинде виртуалдык активдердин тооругунун операторуна жиберилет жана ВАУАнын расмий сайтына жайгаштырылат.

39. Лицензияны токтото туруу жана чакыртып алуу жөнүндө маалыматтар виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун реестрине киргизилет. Лицензияны чакыртып алуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурдан тартып виртуалдык активдердин тооругунун оператору виртуалдык активдер менен байланышкан кызматтарды көрсөтүү боюнча ишти жүзөгө ашырууга укуксуз. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору лицензияны кайтарып алган күндөн тартып 60 (алтымыш) календардык күндүн ичинде кардарлар менен эсептешүүлөрдү аяктоого жана кардарларга таандык болгон акча каражаттарын, электрондук акчаларды жана виртуалдык активдерди кайтарып берүү боюнча чараларды көрүүгө милдеттүү.

40. Кызмат адамын макулдашуудан баш тартуу, лицензия берүүдөн баш тартуу, лицензияны убактылуу токтото туруу жана/же чакыртып алуу жөнүндө чечим Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте даттанылышы мүмкүн.

41. ВАУА тарабынан берилген лицензия төмөнкү учурларда токтотулат:

1) юридикалык жак жоюлганда;

2)виртуалдык активдердин тооругунун операторунан (криптобиржадан) лицензияны чакыртып алуу;

3) лицензияланууучу иштин түрүн жүзөгө ашыруу ыктыярдуу токтотулганда;

4) лицензияны жокко чыгаруу жөнүндө соттун чечими мыйзамдуу күчүнө киргенде;

5) иштин лицензияланууучу түрлөрүнүн тизмесинен иштин айрым түрү алынып салынганда;

6) лицензия берилген учурдан тартып 12 айдан ашык убакыттан бери виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүсүн берүүчү катары иш жүргүзүлбөсө.

42. Ишти жоюу/ыктыярдуу токтотуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда юридикалык жак чечим кабыл алынган күндөн тартып 15 жумуш күндүн ичинде ишин токтотуу жөнүндө арызды жана лицензиянын түп нускасын себебин көрсөтүү жана юридикалык жактын башкаруу органынын

тиешелүү чечимдеринин көчүрмөлөрүн тиркөө менен ВАУАга берүүгө тийиш.

43. Лицензия чакыртып алынган учурда, виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун катышуучуларынын алдында төлөмдөрдү белгиленген мөөнөттө аяктоону жана иштин лицензиялануучу түрүн токтоосуз токтотууга;

2) лицензияны чакыртып алуу жөнүндө билдирүүнү алган күндөн тартып үч жумуш күндүн ичинде лицензияны ВАУАга тапшырууга.

ВАУА лицензиянын колдонулушу токтотулгандыгы жөнүндө маалыматты жалпыга маалымдоо каражаттарында жана өзүнүн расмий сайтында жарыялайт.

44. ВАУА жоюлуп жаткан виртуалдык активдердин тооругунун операторлоруна (криптобиржаларга) бардык процедуралар аяктаганга чейин мониторинг жүргүзөт.

8-глава. Документтерди кароо тартиби

45. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору

(криптобиржа) тарабынан жүзөгө ашырылуучу виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчү катары иш жүргүзүүгө лицензия алуу үчүн берилген документтерди кароо мөөнөтү 30 (отуз) жумуш күндү түзөт.

46. Лицензия алуу үчүн документтердин пакетин кароо мезгилинде ВАУА автоматташтырылган системалардын иш жөндөмдүүлүгүнө жана берилген документтердин ушул Жобонун талаптарына ылайык келүүсүнө талдоо жүргүзүүгө жана иликтөө жүргүзүүгө укуктуу.

Юридикалык жак талдоо жана иликтөө жүргүзүүгө көмөк көрсөтүүгө милдеттүү (жайга кирүү, системага жана документтерге кирүү, кызматкерлер менен консультацияларды берүү ж.б.).

Талдоонун жана иликтөөнүн мөөнөтү 10 (он) жумуш күнүнөн ашпоого тийиш, алар ушул Жобонун 46-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөргө киргизилет.

47. Эгерде документтер ушул Жободо белгиленген талаптарга жооп бербесе жана / же документтердин топтому толук эмес берилсе, арыз ээси ВАУАнын жазуу жүзүндөгү билдирүүсүн алган күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күндүн ичинде кошумча документтерди берүүгө тийиш.

Мында ВАУА баш тартуунун конкреттүү себептерин жана көрсөтүлгөн себептерди четтетүү менен юридикалык жак кайрадан карап чыгуу үчүн документтерди бере алгыдай мөөнөттү көрсөтүүгө милдеттүү.

Документтер электрондук почта аркылуу берилиши мүмкүн, андан кийин документтердин түп нускасы берилет. Мында арызды жана документтерди

ВАУАнын кароо мөөнөтү ушул Жобонун 46-пунктунда көрсөтүлгөн жалпы мөөнөттүн чегинде эсептелет.

48. Лицензия берүү документтерин кароонун алкагында арыз ээси уставдык капиталды түзүүгө жумшалуучу акча каражаттарынын жана (же) арыз ээсинин уставдык капиталындагы акцияларды (үлүштөрдү) сатып алуу үчүн пайдаланылган каражаттардын келип чыгышынын мыйзамдуулугун тастыктаган документтерди берүүгө милдеттүү.

ВАУА уставдык капиталды түзүүгө жумшалуучу каражаттардын келип чыгышынын мыйзамдуулугун тастыктоо үчүн зарыл болгон кошумча документтерди жана маалыматтарды сурап алууга укуктуу.

Көрсөтүлгөн документтер ар бир акционерге (уюштуруучуга, катышуучуга) жана бенефициардык ээсине карата берилет. ВАУА аталган каражаттардын келип чыгышынын мыйзамдуулугун тастыктоо мүмкүн болбогон учурда лицензия берүүдөн баш тартууга укуктуу.

49. Мыйзам талаптарына жооп берген учурда ВАУА арыз ээсине лицензия берет.

50. Лицензия берүү же берүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим арыз ээсине лицензия берүү же берүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алынгандыгы тууралуу жазуу жүзүндө эскертүү менен ВАУАнын коллегиалдуу органынын чечими менен жол-жоболоштурулат.

51. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан берилген виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүлөөрүн берүүчүнүн ишин жүзөгө ашыруу укугуна лицензия юридикалык жак лицензия алуу үчүн документтердин толук топтомун тапшыргандан кийин үч күндүк мөөнөттө таризделет.

52. Арыз ээсинин ыйгарым укуктуу адамына лицензия берүү ишеним катты жана анын инсандыгын ырастаган документтерди көрсөткөндө ишке ашырылат.

Ыйгарым укуктуу адамдан лицензия алууга берилген ишеним кат ВАУАда сакталат.

53. Юридикалык жак мыйзамда белгиленген тартипте кайра катталган учурда юридикалык жак же анын укук мураскери кайра каттоодон өткөндөн кийин бир айлык мөөнөттө аталган маалыматтарды ырастаган тиешелүү документтерди тиркөө менен ВАУАга лицензияны кайра жол-жоболоштуруу жөнүндө арыз берүүгө милдеттүү.

54. Лицензия кайра таризделгенге чейин Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) анда көрсөтүлгөн ишти мурда берилген лицензиянын негизинде жүзөгө ашырат. Лицензияны кайра жол-

жоболоштуруу тиешелүү документтерди тиркөө менен лицензияны кайра жол-жоболоштуруу жөнүндө арызды алган күндөн тартып 5 жумуш күндүн ичинде жүзөгө ашырылат.

55. Жоголгон же жараксыз болуп калган ВАУАнын лицензиясынын ордуна, Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) арызы боюнча аны алган күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде анын дубликаты берилет.

56. Лицензияны берүү, кайра тариздөө, дубликатты берүү, токтото туруу, жокко чыгаруу жана кайтарып алуу жөнүндө маалыматтар белгиленген тартипте ВАУА тарабынан жүргүзүлүүчү Виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун (криптобиржалардын) реестрине киргизилет.

9-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) түзүмдүк бөлүмдөрү

57. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган операторунун (криптобиржанын) түзүмүндө милдеттүү түрдө төмөнкүдөй функциялык бөлүмдөр болууга тийиш:

- листинг (виртуалдык активдерди, стейблкоиндерди чыгаруучу);
- соода;
- маалыматтык технологиялар жана коопсуздук;
- клиринг жана кардарларды идентификациялоо (KYC) жана операциялар (KYT);
- ички контролдоо (комплаенс-контроль).

58. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) башка функциялык бөлүмдөргө ээ болууга укуктуу.

10-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) коюлуучу талаптар

59. Эгерде виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) пайдалануучулардын активдерин өзүнүн балансында сактаган учурда, ал виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) финансылык активдерин, электрондук виртуалдык активдерди, виртуалдык активдердин тооругунун операторунда (криптобиржада) турган акча каражаттарын өзүнчө эсепке алууну камсыз кылууга милдеттүү.

60. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын жана ушул Жобону бузууларды аныктоо максаттарын виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) таандык санариптик капчык аркылуу өтүүчү виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү контролдоону камсыз кылууга милдеттүү.

Мындай бузуулар аныкталган учурда виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) аларды токтотуу жана келечекте аларга жол бербөө боюнча чараларды көрүүгө тийиш.

61. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) аныктаган виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын жана ушул Жобону бузуулардын ар бир фактысы жөнүндө маалымат (анын ичинде мындай факт болгондугун ырастоочу) виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан аталган факт аныкталган датадан тартып 5 жыл сакталууга тийиш. Финкөзөмөлдүн жана/же ВАУАнын суроо-талабы боюнча виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тиешелүү суроо-талапты алган датадан тартып беш жумуш күндөн кеч эмес мөөнөттө аталган фактылар жөнүндө маалыматтарды ыйгарым укуктуу органга билдирүүгө милдеттүү.

62. Кылмыштын белгилерин көрсөткөн маалыматтар анкыкталган учурда виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) бул кылмыш жөнүндө билдирүүнү жазуу жүзүндө токтоосуз Финкөзөмөлгө/ВАУАга жана укук коргоо органдарына жөнөтүүгө милдеттүү.

63. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдердин тооругунун катышуучуларына программалык-техникалык каражаттарды пайдалануу менен бүтүмдөрдү жасоо жана аткаруу процессинин жүрүшүнө сереп кылуу мүмкүнчүлүктөрүн берүү аркылуу анын соода системасында бүтүмдөрдү жасоо жана аткаруу процессинин ошол процесстин ачыктыгын камсыз кылууга милдеттүү.

64. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жасоо жана аткаруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды кармоо, сактоо, иштеп чыгуу жана ачыкка чыгаруу үчүн техникалык базаны, анын ичинен соода базасын камсыз кылууга милдеттүү.

65. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган операторунун (криптобиржанын) соода системасы ВАУА менен макулдашылган виртуалдык активдерди жана стейблкиондерди сатуунун эрежелерине ылайык тооруктун катышуучулары тарабынан бүтүмдөрдүн баардык түрлөрүнүн жасалышын камсыз кылууга тийиш.

66. Виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган операторунун (криптобиржанын) бирдиктүү башкаруу органы жок, алар автоматтык же жарым автоматтык түрдө башкарылат. Жарым автоматтык түрдө башкарууда виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган операторунун (криптобиржанын) ишин өнүктүрүү жөнүндө чечимдер тооруктун катышуучулары менен бирге иштеп чыгуучулар тарабынан кабыл алынат.

Виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган операторунун (криптобиржанын) аянтчасында соода кылуу үчүн каттоо кереги жок. Виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган

оператору (криптобиржа) пайдалануучулар жөнүндө эч кандай маалыматтарды албайт жана сактабайт.

Виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган операторунун (криптобиржанын) аянтчасында соода виртуалдык активдердин капчыгын туташтыруу аркылуу жүргүзүлөт. Виртуалдык активдердин тооругунун борбордон ажыратылган оператору (криптобиржа) каражаттарды сактабайт, ага ылайык алардын сакталышы үчүн жоопкерчиликти тооруктун катышуучулары гана тартат.

67. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) өзүнүн аянтчасында ишти жана тоорукту үзгүлтүксүз жүргүзүүгө мүмкүндүк берген программалык камсыздоосу болууга жана аны ал тескөөгө тийиш.

68. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) маалыматтык коопсуздукту (киберкоопсуздукту) камсыз кылуунун тартибин жана иштин үзгүлтүксүздүгүн, керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоону, виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчүнүн жеке маалыматтарын иштеп чыгууну регламенттеген документ түрүндөгү эрежелерди жана жол-жоболорду иштеп чыгууга жана киргизүүгө тийиш.

69. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелерди аткарууга милдеттүү.

70. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган оператору (криптобиржа) виртуалдык активдерди которууларды жөнөтүүчү жана алуучу жөнүндө зарыл болгон жана так маалыматтарды алууга жана сактоого, аталган маалыматты суроо-талап боюнча ыйгарым укуктуу органга жана отчеттуулук (маалыматты ачыкка чыгаруу) тартибинде, ошондой эле виртуалдык активдер маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана тиешелүү макулдашууларда (келишимдерде) каралган учурларда токтоосуз жана корголгон режимде берүүгө, жогоруда аталган маалыматты виртуалдык активдердин тооругунун башка операторлоруна (криптобиржаларга), ошондой эле башка виртуалдык активдер кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчүлөргө же финансы мекемесине жөнөтүүгө/берүүгө милдеттүү.

71. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кылмыштуу кирешелерди легализациялоого (адалдоого), терроризмди каржылоого, ошондой эле эл аралык санкцияларды колдонууга байланыштуу тобокелдиктерди аныктоо, баалоо, контролдоо жана азайтуу боюнча натыйжалуу чараларды көрүү боюнча иштерди жүргүзүүгө милдеттүү.

72. Виртуалдык активдердин тооругунун (криптобиржанын) борборлоштурулган оператору кардар менен мамиле түзүүдө КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү, ошондой эле виртуалдык активдерди жүгүртүү чөйрөсүндөгү мыйзамдарга ылайык кардарды талаптагыдай текшерүүнүн (KYC жол-жоболор) алкагында аны идентификациялоону же болбосо аралыктан

идентификациялоону, ошондой эле кардардын идентификациялык маалыматтарын верификациялоону же аралыктан верификациялоону жүргүзүүгө милдеттүү.

Кыргыз Республикасынын КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык, кардарды талаптагыдай текшерүү жол-жобосу (KYC) жүргүзүлгөндөн кийин гана кандай болбосун операцияны жүргүзүүгө жол берилет.

Кардарды талаптагыдай текшерүү процедурасы төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) кардарды идентификациялоо жана анын инсандыгын верификациялоо;

2) кардарлар-юридикалык жактар үчүн-кардардын бенефициардык ээсин идентификациялоо жана верификациялоо;

3) кардарды жана анын бенефициардык ээсин Кыргыз Республикасынын КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарында аныкталган санкциялык тизмелерде, ошондой эле эл аралык санкциялык тизмелерде бар же жок экендигин текшерүү.

Эгерде виртуалдык активдердин тооругунун оператору тарабынан жарандын инсандыгын ырастоочу документти жана жарандын биометрикалык сүрөтүн (селфи) алууну камсыз кылган автоматташтырылган чечимдер колдонулса, кардарды (кардардын бенефициардык ээсин) алыстан идентификациялоого жана анын инсандыгын верификациялоого, анын ичинде Кыргыз Республикасынын резидент эместерине карата, ошондой эле алынган сүрөттү анын инсандыгын ырастаган документтеги сүрөт менен салыштырууга жол берилет.

73. Кардарлардын виртуалдык активдер менен бардык транзакциялары КИК/ККЛК (AML и KYT) боюнча талаптарды сактоо максатында виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан текшерилүүгө тийиш. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) AML/KYT-кызмат көрсөтүүчүсүнүн маалыматтык системасын (программалык камсыздоону) колдоно алат. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кошумча тышкы аналитикалык кызматтарды кардарлардын капчыктарын жана транзакцияларын текшерүү үчүн колдоно алат.

74. Кардарларга виртуалдык активдерди акча каражаттарына же электрондук акчаларга сатуу, же болбосо бир түрдөгү виртуалдык активдерди башка түрдөгү виртуалдык активдерге алмаштыруу боюнча бүтүмдөрдү жасоого чейин виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кардарларда көрсөтүлгөн бүтүмдөрдү жасоо үчүн зарыл болгон билимдин (компетенттүүлүктүн) жетиштүү деңгээлинин бар экендигине ынанууга милдеттүү.

Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) зарыл болгон билим деңгээлинин (компетенттүүлүгүнүн) жоктугу аныкталган кардарлар менен көрсөтүлгөн бүтүмдөрдү түзүүгө укугу жок.

Ушул пунктта көрсөтүлгөн бүтүмдөрдү жасоо үчүн билимдин (компетенттүүлүктүн) деңгээлин аныктоо толтуруу (чечүү) үчүн сурамжылоону (тестти) кардарларга берүү аркылуу виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан жүргүзүлөт.

Сурамжылоого (тестке) минималдуу талаптар ВАУА тарабынан белгиленет жана ВАУАнын сайтына жайгаштырылат.

75. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кардарга бардык жеткиликтүү жана түшүнүктүү каналдар аркылуу, платформадагы билдирмелерди, электрондук каттарды, тексттик жана видеоматериалдарды эске албаганда, ошондой эле каттоо процессинде же биринчи бүтүмдү жүзөгө ашыруунун алдында виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жүзөгө ашырууда тобокелдиктер жөнүндө маалымдоого тийиш.

76. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) финансылык мониторингдин документтештирилген ички жол-жоболорун жана КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык КИК/ККЛК тобокелдиктерин болтурбоого багытталган башка жол-жоболорду иштеп чыгууга жана киргизүүгө милдеттүү.

77. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган оператору (криптобиржа) Кыргыз Республикасынын Санарип кодексинин талаптарын эске алуу менен жеке маалыматтарды иштеп чыгуунун документтештирилген эрежелерин иштеп чыгууга жана киргизүүгө милдеттүү.

78. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган операторуна (криптобиржага) алар боюнча жасалып жаткан бүтүмдөр (операциялар) жашыруун мүнөздөгү виртуалдык активдер менен операцияларды жүзөгө ашырууга тыюу салынат.

79. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызматтарынан пайдалангандыгы үчүн төлөмдүн өлчөмүн жана аны аныктоо тартибин, ошондой эле тоорук операторунун аянтчасында бааларды манипуляциялоону жана жашыруун маалыматты мыйзамсыз пайдаланууну болтурбоо боюнча чараларды ачык колдонууга милдеттүү.

Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдерге котировкаларды (блокчейндеги баалуулугу жана ээси бар жазуулардын жыйындысы) алар боюнча суроо-талаптын жана сунуштун катышынын негизинде жүзөгө ашырат. Виртуалдык активдерди мыйзамсыз максаттарда пайдаланууга тыюу салынат.

80. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) кардарлардын виртуалдык активдери менен операциялары жөнүндө маалыматтарды, ошондой эле алардын идентификациялык маалыматтарын жана кардарлар менен болгон мамилеси боюнча материалдарды, анын ичинде ишкердик кат алышууларды, кардарлардын транзакциялары жөнүндө маалыматтарды беш жыл бою сактоону жүзөгө ашырат.

81. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкү ички документтерди ВАУА менен бекитүүгө жана макулдашууга милдеттүү:

- ички контролдоо программасы, КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдардын талаптарына ылайык келген эрежелер жана жол-жоболор, ошондой эле көрсөтүлгөн чөйрөдөгү мыйзамдарда каралган башка документтер;

- кардарларды идентификациялоо тартиби;

- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) техникалык мүнөздөмөсүн баяндоо;

- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) банктар менен өз ара аракеттенүү тартиби;

- виртуалдык активдер менен бүтүм жүргүзүү боюнча биржалык соода жана клиринг эрежелери;

- реалдуу убакыт режиминде жүргүзүлгөн операциялар жөнүндө маалымат берүүнү камсыз кылуу үчүн тиешелүү операциялык эрежелерди жана техникалык потенциалды баяндоо;

- виртуалдык активдердин листингинин эрежелери, анын ичинде чет өлкөлүк виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунда (криптобиржаларда) чыгарылган жана жүгүртүлгөн чет өлкөлүк виртуалдык активдердин листингинин жол-жоболору.

Виртуалдык активдер менен биржа тооругунун эрежелери виртуалдык активдердин тооругунун операторунун интернет-сайтында жарыяланууга жана тооруктардын бардык катышуучуларына таанышуу үчүн жеткиликтүү болууга тийиш.

82. Кыргыз Республикасында чыгарылган виртуалдык активдердин листингине минималдуу талаптар:

- ВАУАда виртуалдык активдерди каттоо жол-жобосунан өтүү;

- бизнес-процесстерди баяндаган документтердин болушу;

- ак кагаздын болушу;

- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) аккредитацияланган түзүмдөрү же анын тиешелүү бөлүмдөрү тарабынан коопсуздук предметине карата программалык камсыздоонун жана эмитенттин виртуалдык активдеринин аудитинен өтүү;

- КИК/ККЛК боюнча мыйзамдарга ылайык эмитенттин бенефициарлары жөнүндө маалыматтарды ачыкка чыгаруу.

Виртуалдык активдердин тооругунун (криптобиржанын) уюштуруучулары ак кагазга кошумча талаптарды белгилөөгө укуктуу.

Виртуалдык активдердин тооругунун операторлору (криптобиржалар) Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында туюндурулган

стейблкоиндерди адистештирилген соода платформаларында жүгүртүү үчүн шарттарды түзүүгө тийиш.

83. Чет өлкөлүк виртуалдык активдердин листингине минималдуу талаптар:

- 20 кыйла ликвиддүү виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун (криптобиржалардын) жок дегенде экөөсүнүн аянтчаларында листингден өткөн жана сатылуучу;

- виртуалдык актив менен тооруктун суткалык көлөмү кеминде 250 000 (эки жүз элүү миң) АКШ долларына барабар сумманы түзөт;

- виртуалдык активди сатып алууга ачык өтүнмөлөрдүн көлөмү 100 000 (бир жүз миң) АКШ долларына эквиваленттүү суммадан кем эмести түзөт;

- ушул пункттун экинчи, үчүнчү жана төртүнчү абзацтарына ылайык чет өлкө активдеринин листингинин сакталышы жөнүндө маалыматты ачып берүү виртуалдык активдердин тооругунун операторунун расмий сайтында (криптобиржада) жүзөгө ашырылат.

84. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобирж) ушул Жободо жана КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларды кошпогондо, Кыргыз Республикасынын резиденттери да, резидент эместери да боло ала турган кардарлар менен мамиле түзүүгө укуктуу.

85. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкүлөр менен мамиле түзүүгө укугу жок:

- 18 жашка чыга элек жеке жактар;

- жеке жактар, жеке ишкерлер, юридикалык жактар, ошондой эле бенефициардык ээлери КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарда аныкталган санкциялык тизмеге, эл аралык санкциялык тизмелерге киргизилген юридикалык жактар.

86. Кардарлар менен Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) мамилеси келишимдик негизде жана/же коомдук сунуш боюнча түзүлүшү керек.

Алар аркылуу кардарлар менен мамиле түзүлгөн келишимдерде жана/же ачык офертада виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) ушул Жободо, Кыргыз Республикасынын “Виртуалдык активдер жөнүндө” Мыйзамында, ошондой эле КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарда каралган шарттарды эске алууга милдеттүү.

Кардардын коомдук сунушту кабыл алуусу толук жана шартсыз болушу керек. Эгерде жарандык укук жаатындагы мыйзамдарда башкача каралбаса же ачык офертада көрсөтүлбөсө, ачык офертаны анын акцепти үчүн белгиленген мөөнөттө алган кардардын анда көрсөтүлгөн келишимдин шарттарын аткаруу боюнча аракеттерди жасашы акцепт болуп эсептелет.

87. Кайсы болбосун кардар менен мамиле түзүүгө, ошого тете кайсы болбосун бир жолку операцияны жүргүзүүгө Кыргыз Республикасынын

КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык кардарды талаптагыдай текшерүү (Customer Due Diligenc) жол-жобосун жүргүзгөндөн кийин гана жол берилет.

88. Кардарды талаптагыдай текшерүү процедурасы төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) анык жана көз карандысыз булактардын негизинде кардарды идентификациялоону жана анын инсандыгын верификациялоону;

2) кардарлар — юридикалык жактар үчүн-кардардын бенефициардык ээсин идентификациялоо жана верификациялоо;

3) ишкердик мамилелердин максаты жана болжолдонгон мүнөзү жөнүндө маалыматтарды алуу жана баалоо;

4) ишкер мамилелерге жана кардар тарабынан ишке ашырылган операцияларга туруктуу мониторинг жүргүзүү;

5) кардарга тобокелдиктин тиешелүү деңгээлин ыйгаруу.

11-глава. Акча каражаттарын эсепке алуунун өзгөчөлүктөрү

89. Кардарлардын акча каражаттарын эсепке алуу үчүн виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) акчаларды легалдаштырууну (адалдоого) жана терроризмди каржылоону болтурбоо боюнча талаптарга жооп берген эсептешүү банкында эсептерди ачат.

90. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) клирингдин ички системасында кардарлардын акча каражаттарын эсепке алуу үчүн эсептерди ачат жана тейлейт, аларга эсептешүү банкындагы тиешелүү эсепке келип түшүүгө же алдардан алууга жана виртуалдык активдер менен жасалган операцияларга ылайык акча каражаттары эсепке киргизилет же эсептен чыгарылат.

91. Эсептер боюнча акча каражаттарын которуштуруу кардарлардын тапшырмаларынын негизинде жана виртуалдык активдер менен жасалган операциялар боюнча депоненттин милдеттенмелерин аткаруунун натыйжасында жүргүзүлөт. Депоненттердин акча каражаттарын которуу жөнүндө ташырмаларын аткаруу үч банктык күндөн ашык эмес мөөнөттө жүзөгө ашырылууга тийиш.

12-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) бүтүмдөрү жана кызмат көрсөтүүлөрү

92. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкү түрлөрүн жүзөгө ашырат:

- виртуалдык активдер менен сатып алуу, сатуу жана алмашуу бүтүмдөрү;

- виртуалдык активдерди сатып алуу жана сатуу жана алмашуу боюнча кызматтар (тооруктар) ;

- виртуалдык активдерди которуу;

- сактоо, башкаруу жана жасалма каражаттарын контролдоо;

- эмитенттин виртуалдык активдерин жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызматтарды көрсөтүү.

93. Виртуалдык активдер менен байланышкан иш адистештирилген платформаны (маалыматтык системаларды жана (же) программалык-техникалык комплекстерди)пайдалануу менен виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан жүзөгө ашырылууга тийиш, ал соода системасын (программалык - аппараттык комплекс (ядро/matching engine) камтууга тийиш, ал виртуалдык активдердин тооругунун катышуучуларынын бүтүмдөрүн жыйынтыктоого, аткарууга, ошондой эле ар бир колдонуучу боюнча ордерлердин жана активдердин кыймылынын толук тарыхын сактоого мүмкүндүк берет.

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун адистештирилген платформасына карата базалык талаптар ушул Жобонун 17-тиркемесинде.

§1. Виртуалдык активдерди сатып алуу, сатуу жана алмашуу бүтүмдөрү

94. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) адистештирилген платформаны пайдалануу менен өзүнүн атынан жана өз кызыкчылыгында виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жасоого укуктуу.

95. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдер менен төмөнкү бүтүмдөрдү жүргүзөт:

- виртуалдык активдерди улуттук валютага, чет өлкөлүк валютага, электрондук акчага, анын ичинде эл аралык электрондук акчага сатып алуу;

- виртуалдык активдерди улуттук валютага, чет өлкөлүк валютага, электрондук акчага, анын ичинде эл аралык электрондук акчага сатуу;

- виртуалдык активдердин бир же бир нече түрүн (формаларын) виртуалдык активдердин башка түрлөрүнө алмаштыруу.

§2. Виртуалдык активдерди сатып алуу, сатуу жана алмашуу кызматтары

96. Виртуалдык активдерди сатып алуу, сатуу жана алмашуу кызматы (тоорук) деп виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) улуттук валютаны, чет өлкөлүк валютаны жана (же) электрондук акчаны виртуалдык активдерге жана кайра конвертациялоо жолу менен виртуалдык активдерди сатып алууга, сатууга жана алмаштырууга кардарлардын билдирмелерин аткаруу боюнча иши таанылат, анын ичинде:

- виртуалдык активдерди улуттук валютага, чет өлкөлүк валютага, электрондук акчага, анын ичинде эл аралык электрондук акчага сатып алуу;

- виртуалдык активдерди улуттук валютага, чет өлкөлүк валютага, электрондук акчага, анын ичинде эл аралык электрондук акчага сатуу.

- виртуалдык активдердин бир же бир нече түрүн виртуалдык активдердин башка түрлөрүнө алмаштыруу.

97. Виртуалдык активдерди сатып алуу жана сатуу боюнча кызматтарды (тооруктарды) көрсөтүүдө виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа):

- виртуалдык активдерди сатып алуу, сатуу жана алмашуу боюнча кардарлардын суроо-талаптарын кабыл алат жана аткарат;

- билдирмени аткаруу үчүн жетиштүү көлөмдөгү накталай акчанын жана/же электрондук акчанын (сатып алуулар үчүн) же виртуалдык активдердин (сатуу жана алмаштыруу үчүн) бар экендигин текшерет;

- билдирмени анын шарттарына жана соода системасынын эрежелерине ылайык аткарууну жүзөгө ашырат;

- баштапкы активди эсептен алып салууну жана сатып алынган активди кардардын балансына чегерүүнү жүргүзөт;

- соода системасында эсептешүүлөрдүн жүргүзүлүшүн жана бүтүмдөрдүн аткарылышын камсыз кылат.

§3. Виртуалдык активдерди которуу кызмат көрсөтүүлөрү

98. Виртуалдык активдерди которуу кызматтары деп виртуалдык активдерди кардардын атынан жана анын кызыкчылыгы үчүн которуу (жылдыруу) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) өзү же башка виртуалдык активдерди тейлөө провайдери (анын ичинде башка виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) аркылуу таанылат.

Виртуалдык активдерди которуунун (которуунун) бүткүл процессин контролдоо боюнча виртуалдык активдердин тооругунун операторунунда (криптобиржада) техникалык мүмкүнчүлүк жок болгон учурда, мындай иш виртуалдык активдерди которуу (которуу) боюнча кызматтарды көрсөтүү боюнча иш катары таанылбайт.

99. Эгерде мындай кызмат көрсөтүүчү түздөн-түз таасир эте албаса, чечим кабыл албаса жана виртуалдык активдерди которууну ишке ашырууну көзөмөлдөй албаса, виртуалдык активдерди которуу кызматтарын көрсөтүү которуу процессин же процессинин бир бөлүгүн камсыз кылуу менен байланышкан ар кандай иш-аракет болуп эсептелбейт.

100. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырат:

- кардардын тапшырмасы боюнча виртуалдык активдерди капчыктардын даректерине же башка кызмат көрсөтүүчүлөр аркылуу жылдыруу;

- алуучунун дарегин тобокелдиктерди текшерүү жана кардардын транзакцияларына мониторинг жүргүзүү.

- соода системасынын ичинде транзакция жүргүзөт;

- тоорук катышуучуларынын бүтүмдөрүнүн аткарылышын камсыз кылат.

§4. Виртуалдык активдерди сактоо, башкаруу жана көзөмөлдөө кызмат көрсөтүүлөрү

101. Виртуалдык активдерди сактоо, башкаруу жана контролдоо кызматы деп виртуалдык активдерди же виртуалдык активдерди контролдоого мүмкүндүк берүүчү инструменттерди жооптуу сактоо жана (же) башкаруу (башкаруу) таанылат.

Виртуалдык активдерди сактоо, башкаруу жана контролдоо виртуалдык активдердин жана (же) виртуалдык активдерди контролдоо инструменттеринин сакталышын камсыз кылууга тийиш, мында виртуалдык активдерди үчүнчү жактардын кызыкчылыгында жана атынан өз алдынча жылдыруу мүмкүнчүлүгү бар.

102. Виртуалдык активдерди сактоо, башкаруу жана контролдоо кызматтарын көрсөткөн виртуалдык активдердин тооруунун оператору (криптобиржа) виртуалдык активдерди мындай башкаруу же жылдыруу виртуалдык активдин ээсинин тапшырмасына ылайык жүргүзүлгөн шартта гана жылдырат.

103. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкүлөрдү камсыз кылат:

- активдерди жана кирүү ачкычтарын виртуалдык активдин ээсинин тапшырмасы боюнча гана башкаруу мүмкүнчүлүгү менен кастодиалдык сактоо;
- виртуалдык активдерди “ысык” капчыктарга жана “муздак” капчыктарга бөлүштүрүү;
- кардар тарабынан берилген тапшырмалардын параметрлерине так ылайык активди санкцияланган жылдыруу;
- кардарлардын милдеттенмелери менен жалпы сактоо капчыктарындагы балансторды үзгүлтүксүз салыштыруу;
- соода системасынын ичинде транзакция жүргүзөт;
- үчүнчү жактардын санкцияланбаган кирүүсүн жокко чыгарган кардарлардын виртуалдык активдеринин резервделишин жана сакталышын камсыз кылат.

§5. Эмитенттин виртуалдык активдерин жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызмат көрсөтүүлөр

104. Виртуалдык активдерди жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызматтар деп эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызматтарды көрсөтүү жана (же) көрсөтүүгө катышуу таанылат.

105. Виртуалдык активдерди жайгаштыруу жана (же) сатуу менен байланышкан финансылык кызматтарды көрсөтүү боюнча ишти жүзөгө ашырган виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) эмитенттин атынан, эсебинен жана кызыкчылыгында виртуалдык активдерди жайгаштырууга же сатууга тиешелүү бүтүмдөрдү түзөт.

106. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) төмөнкүлөргө укуктуу::

- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ички документтерине ылайык виртуалдык активдерди жайгаштырууга багытталган бүтүмдөрдү уюштуруу;

- виртуалдык активдерди жайгаштырууга багытталган бүтүмдөрдү жасоого, мында виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) бүтүмдүн тарабы (сатуучу) катары чыгат.

107. Виртуалдык активдерди жайгаштырууга багытталган бүтүмдөрдү жасоо, мында виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) жайгаштырылган виртуалдык активдерди (виртуалдык активдердин эмитентинин кызыкчылыгы үчүн бүтүмдүн тарабы (сатуучу) катары сатат.

Бул бүтүмдөр катышуучу тараптардын ортосунда түзүлгөн тиешелүү келишимдердин негизинде виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) тарабынан жасалууга тийиш.

108. Бүтүмдөр ушул Жобого жана виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ички документтерине ылайык уюштурулат (түзүлөт).

109. Кыргыз Республикасынын аймагында, анын ичинде виртуалдык активдерди тооругунун операторуна (криптобиржага) виртуалдык активдерди эмиссиясынын мамлекеттик реестрине киргизилбеген виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү жасоого тыюу салынат, буга виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) листингине киргизилген, виртуалдык активдерди чет өлкөлүк тоорук операторлорунан чыгарылган жана жүгүртүлүп жаткан чет өлкөлүк виртуалдык активдер кирбейт.

Жеке жана юридикалык жактарга - Кыргыз Республикасынын резиденттерине лицензиясы жок виртуалдык активдердин тооругунун операторлору аркылуу виртуалдык активдер менен операцияларды жүргүзүүгө тыюу салынат.

110. Эмитенттер тарабынан чыгарылган жана Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары жүгүртүүдөгү чет өлкөлүк виртуалдык активдер, анын ичинде чет өлкөлүк виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунда (криптобиржаларда) жүгүртүүдөгүлөр, чет өлкөлүк виртуалдык активдерди виртуалдык активдердин тооругунун операторунда (криптобиржада) тизмелөө жол-жобосун аяктагандан кийин, виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) аркылуу Кыргыз Республикасынын аймагында жүгүртүүгө киргизилиши мүмкүн.

111. Жайгаштырылуучу биржалык активдердин эмитенти ушул Жобого жана виртуалдык активдерди түзүү жана жайгаштыруу менен байланышкан кызматтарды көрсөтүү тартибин, анын ичинде виртуалдык активдердин эмитентинин ишинин маалыматтык коопсуздугуна (киберкоопсуздугуна) карата талаптарды аныктаган виртуалдык активдердин тооругунун

операторунун ички документтерине ылайык ага карата коюлуучу талаптарга ылайык келүүгө тийиш.

112. Виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) эмитентинин жетекчиси тарабынан бекитилген, анын виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ички документтеринин мазмунуна коюлган талаптарга жооп берген “Ак кагаз” документи сунушталууга тийиш.

113. Алар менен жасалган бүтүмдөрдүн толук анонимдүүлүк принцибине негизделген виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) виртуалдык активдерди жайгаштырууга жол берилбейт.

114. Виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) төмөнкүлөргө тыюу салынат:

1) эгерде мындай капчыктардын ээлери/кармоочулары идентификацияланбаган болсо, иш-аракетинде купуялуулугу жогору виртуалдык активдердин капчыктарын (Private Wallets) пайдаланууга;

2)иш-аракеттерде уникалдуу мүнөздөмөлөрү (NFT) менен токендерди колдонуу;

3) чет өлкөлүк финансы мекемелери тарабынан чыгарылган алдын ала төлөнгөн карталарды өз ишинде пайдаланууга;

4) виртуалдык активдерди которууну жүзөгө ашыруу жана онлайн казино жана виртуалдык казинолордун ишине байланыштуу виртуалдык активдер менен операцияларды жүргүзүү;

5) тобокелдиктердин деңгээли жогору болгон виртуалдык активдер, виртуалдык активдердин капчыктары менен операцияларды жүзөгө ашырууга.

Колдонууга тыюу салынган виртуалдык активдердин тизмеси ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталат жана ВАУАнын интернет-сайтында жарыяланат.

13-глава. Купуя маалыматты укуксуз пайдаланууну болтурбоого багытталган чаралардын тизмеги

115. Купуя маалыматты укуксуз пайдаланууну болтурбоого багытталган чаралардын тизмеги төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

- купуя болуп саналган маалыматты виртуалдык активдердин тооругунун операторунун кызматкерлери жана кызмат адамдары тарабынан укуксуз пайдаланууга же үчүнчү жактарга берүүгө тыюу салуунун аткарылышын контролдоо системаларынын сыпаттамасын;
- виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа), виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдары жана кызматкерлери аркылуу тооруктардын жүрүшү жөнүндө учурдагы маалыматтарга жетүүнүн тартибин;

- купуя маалыматты укуксуз пайдаланууга алып келген аракеттер үчүн виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдарынын жана кызматкерлеринин жоопкерчилик чараларын.

116. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлошкон операторунун (криптобиржанын) жана ыйгарым укуктуу органдын кызмат адамдары купуя маалыматты пайдаланууга карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген талаптарды сактоого милдеттүү.

117. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдары жана жумушчулары тооруктардын катышуучулары, алар жасаган бүтүмдөр жана башка купуя маалыматтарды жеке максатта пайдаланууга жана(же) ыйгарым укугу жок башка адамдарга берүүгө укугу жок.

118. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) жарнамасында жана сайтында виртуалдык активдерди сатып алган адамдар туш болуучу тобокелдиктер жөнүндө эскертүү жайгаштырылышы керек, анда виртуалдык активдер төлөм каражаттары болуп эсептелбегени, мамлекет тарабынан камсыз кылынбастыгы жана виртуалдык активдерди сатып алуу акча каражаттарын, виртуалдык активдерге алмаштырып берилген жарандык укуктардын башка обьекттерин толук жоготууга алып келиши мүмкүн экендиги жөнүндө көрсөтүлөт.

Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) Кыргыз Республикасынын “Виртуалдык активдер жөнүндө” Мыйзамында каралган виртуалдык активдерди жүгүртүү чөйрөсүндөгү жарнамага карата талаптарды аткарууга милдеттүү.

14-глава. Маалыматтарды сактоонун жана коргоонун тартиби

119. Виртуалдык активдердин тооругунун борборлоштурулган оператору (криптобиржа) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- кардарды талаптагыдай текшерүү, транзакциялар, виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) аркылуу ишке ашырылган виртуалдык активдер менен ар бир бүтүм жөнүндө маалыматтарды кошо алганда, кардар менен ишкер мамилелери тууралуу маалыматтардын кеминде 5 жыл сакталышын камсыз кылуу;

- кардардын сурамжылоону (тестти) толтуруусунун (өтүүсүнүн) жыйынтыктары жөнүндө маалыматтын беш жылдан кем эмес мөөнөттө сакталышын камсыз кылсын;

- ар бир календардык күн аяктагандан кийин виртуалдык активдер менен кардар тарабынан жасалган бүтүмдөр (операциялар) жөнүндө бардык маалыматтардын резервдик көчүрмөсүн сактоо;

- мындай билдирмелерди аткаруу мүмкүнчүлүгү болгон учурда (анын ичинде виртуалдык активдердин тооругунун операторунун электрондук тоорук системасында жайгаштырылган тосмо билдирмелер болгон учурда) виртуалдык активдер менен бүтүмдөрдү (операцияларды) түзүүгө

кардарлардын билдирмелеринин ушул Жобонун талаптарына ылайык аткарылышын камсыз кылууга;

-виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызматкерлеринин жана алар тарабынан виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ишин жүзөгө ашырууга түздөн-түз тартылган жарандык-укуктук келишимдер боюнча тартылган адамдардын Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарын, анын ички ченемдик укуктук актыларын, ошондой эле ушул Жобону билүүсүн камсыз кылуу боюнча чараларды көрсүн;

- кардар тарабынан виртуалдык активдердин тооругунун операторуна (криптобиржага) өзүнүн тескемелерин ырастоону, ошондой эле зарыл болгон учурда кардардын башка тескемелерин жана башка аракеттерин (кардар тарабынан көрсөтүлгөн номерге жана/же электрондук почтага жөнөтүлгөн кодду колдонуу жолу менен) кардарга кайтарып берүүнү камсыз кылуу;

- виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) маалыматтар базасын каталардан жана санкцияланбаган жетүүдөн, анын ичинде:

1) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) маалыматтар базасына кирүү тартиби, анын ичинде виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) маалыматтар базасына санкциясыз кирүүсүнө чектөөлөрдү белгилөө;

2) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) маалыматтар базасына кирүүсүн чектеген паролдорду жана башка каражаттарды колдонуу;

3) виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) жана тоорук катышуучулары тарабынан виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) тоорук системасынын ишиндеги үзгүлтүктөрдү жана каталарды болтурбоого багытталган көрүлгөн чаралардын баяндамасы;

4) маалыматтын сакталышын камсыз кылуучу системаларды, ошондой эле виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кайталоочу системаларын сүрөттөө.

15-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун(криптобиржанын) отчетун берүү тартиби

120. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун ишин жана Кыргыз Республикасынын аймагында жүгүртүлүп жаткан виртуалдык активдердин агымын контролдоо жана мониторинг жүргүзүү үчүн виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) Финкөзөмөлгө маалыматтарды жана мезгил-мезгили менен ай сайын берилүүчү оперативдүү отчеттуулукту ушул Жобого карата 7-12-тиркемелерде белгиленген мөөнөттөрдө жана формаларда, кварталдык жана жылдык финансылык отчетту берип турууга тийиш.

121. Отчет көрсөтүлгөн мөөнөттө автоматташтырылган маалыматтык система аркылуу Финкөзөмөлгө кагаз же электрондук түрдө (документтин сканерленген версиясы) берилүүгө тийиш.

122. Виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун ай сайынкы оперативдүү отчету Финкөзөмөлгө отчеттук айдан кийинки 5 (беш) жумуш күнүнөн кечиктирилбестен 7-12-тиркемелерге ылайык берилет.

123. Зарыл болгон учурда Финкөзөмөл берилген отчеттордон келип чыккан кошумча маалыматтарды жана документтерди суратып алууга укуктуу. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору Финкөзөмөлдүн суроо-талабын алган күндөн тартып 10 жумуш күндүн ичинде суралган маалыматтарды жана документтерди берүүгө милдеттүү.

124. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) квартал сайын отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 15 (он беш) жумуш күндөн кечиктирбестен ФОЭСке ылайык түзүлгөн финансылык отчетту Финкөзөмөлгө берип турууга милдеттүү:

Финансылык отчеттуулуктун толук топтому төмөнкүлөрдү камтыйт:

- мезгил бүткөн күнгө карата финансылык абал жөнүндө отчет;
- мезгил ичиндеги чогуу алгандагы финансылык натыйжанын кирешелери, чыгымдары жана башка компоненттери жөнүндө отчет;
- мезгил үчүн өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчет;
- мезгил ичиндеги акча агымдары жөнүндө отчет;
- эсеп саясатынын негизги жоболорунан жана башка түшүндүрмө маалыматтардан турган эскертүүлөр.

125. Жыл сайын, жаңы финансылык жылдын башынан тартып 105 (жүз беш) күндөн кечиктирбестен финансылык отчет менен бирге аудитордук корутундунун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн жана ушул Жобонун 15-главасына ылайык виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) жетекчилигине аудитордун каты менен бирге Финкөзөмөлгө берүүгө.

126. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) кызмат адамдары өз убагында, туура жана так маалымат берүү үчүн жооптуу.

127. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) лицензия алынган айдан кийинки отчеттук айдан баштап отчет берет.

128. Эгерде отчет берүүнүн мөөнөтү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен таанылган дем алыш же жумуш эмес майрам күндөрүнө туура келсе, анда отчет берүүнүн мөөнөтүн эсептөө майрамдык иш эмес күндөн кийинки биринчи жумуш күндөн тартып башталат.

129. Финкөзөмөл Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер рыногун талдоо үчүн ВАУАда виртуалдык активдер менен операциялар боюнча консолидацияланган отчетту берет. Консолидацияланган отчеттун формасы жана тартиби ВАУА жана Финкөзөмөл тарабынан аныкталат.

16-глава. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ишине аудит

130. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун иши Кыргыз Республикасынын аудитордук иш жаатындагы мыйзамдарына жана аудиттин эл аралык стандарттарына ылайык жыл сайын тышкы аудитордук текшерүүдөн өткөрүлүүгө тийиш.

Кыргыз Республикасынын аймагындагы аудиторлордун, аудитордук уюмдардын жана кесиптик аудитордук бирикмелердин бирдиктүү мамлекеттик реестрине киргизилген аудитордук уюм гана виртуалдык активдердин тооругунун операторунун тышкы аудитору боло алат.

Финансылык жыл аяктагандан кийин, виртуалдык активдердин тооругунун оператору төмөнкүлөргө милдеттүү:

- жаңы финансылык жыл башталгандан тартып 90 (токсон) күнгө чейинки мөөнөттө виртуалдык активдердин тооругунун операторуна тышкы аудит жүргүзүүнү камсыз кылуу;

- финансылык отчет жана аудитордун виртуалдык активдердин тооругунун операторунун жетекчилигине жазган каты менен бирге аудитордук корутундунун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн Финкөзөмөлгө жаңы финансылык жыл башталгандан тартып 105 (жүз беш) күндөн кеч эмес мөөнөттө берүүгө.

131. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) иши соода системасынын/адистештирилген платформанын алсыздыктары жана маалыматтык коопсуздугу боюнча маалымат системаларына жыл сайын аудит жүргүзүлүүгө, ошондой эле КИК/ККЛК боюнча ички контролдук системасына аудит жүргүзүлүүгө тийиш.

17-глава. Корутунду жоболор

132. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) бузуу фактысы аныкталгандан кийин 1 жумуш күндүн ичинде Финансыкөзөмөлгө тоорук катышуучусу тарабынан виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузуу фактылары аныкталгандыгы жөнүндө маалыматты берүүгө милдеттүү.

Тоорук катышуучусунун бардык аныкталган эреже бузуулары жөнүндө маалыматтарда эреже бузуу фактылары жана жагдайлары баяндалып, аныкталган эреже бузууларга тиешелүү материалдар милдеттүү түрдө тиркелүүгө тийиш. Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) ыйгарым укуктуу адамынын колу менен күбөлөндүрүлгөн аталган маалыматтар Финкөзөмөлгө электрондук формада жөнөтүлүүгө тийиш.

133. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) үзгүлтүк фактысынан кийин 6 сааттын ичинде Финкөзөмөлгө виртуалдык

активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) соода системасындагы үзгүлтүктөр, үзгүлтүктөрдү жоюунун себептери жана мөөнөттөрү жөнүндө маалыматты берүүгө милдеттүү.

134. Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) "Виртуалдык активдер жөнүндө" Мыйзамга ылайык виртуалдык активдерди жарнамалоо талаптарын аткарышы керек.

135. Виртуалдык активдерди жүгүртүү чөйрөсүндө талаптар бузулган учурда виртуалдык активдердин тооругунун операторуна карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таасир этүү чаралары колдонулат.

136. Ушул Жобо күчүнө киргенге чейин лицензия алышкан виртуалдык активдердин тооругунун операторлору үчүн кызмат адамдарынын түзүмүн ушул пунктка ылайык келтирүү үчүн узактыгы 6 (алты) ай болгон өткөөл мезгил белгиленет.

Виртуалдык активдердин
тооругунун
операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 1-тиркеме

Форма

АРЫЗ

Виртуалдык активдердин тооругунун оператору (криптобиржа) жүзөгө ашыра турган виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүчүлөрүн берүүчүнүн ишин жүзөгө ашырууга лицензия берүүнү суранам____

(толук аталышы, юридикалык дареги, иш жүзүндо жашаган дареги, мобилдик/стационардык телефонунун номери)

Ушул арызды толтуруп жатып, мен, арыз ээси, виртуалдык активдерди жүгүртүү жаатындагы

Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен таанышканымды тастыктайм жана

жогоруда белгиленген иш үчүн талап кылынган бардык маалыматтарды жана документтерди

тиркейм, атап айтканда:

1. Акционерлер/уюштуруучулар/катышуучулар жөнүндө маалыматтар ____.

2. Башкаруунун аткаруу органынын курамы (юридикалык жактын жетекчисинин жана башкы бухгалтеринин аты-жөнү):____
____.

3. Жайгашкан жери (почта дареги), электрондук почта дареги:____.

Арызга тиркеме: _________ б.

Арыз ээсинин кол тамгасы жана мөөрү
20__ -ж. “__ ”_________________

Виртуалдык активдердин
тооругунун
операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 2-тиркеме

Форма

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын)

акционеринин/уюштуруучусунун, бенефициардык ээсинин жана кызмат адамынын анкетасы

(жеке адам толтурат)

1	ФАА		
2	Эгерде фамилиясы алмаштырылса: (мурдагы фамилиясы)	Качан:	Кайсы себеп менен:
3	Туулган жылы:	Туулган жери:	
4	Паспорту	Сериясы:	Номери:
	Ким тарабынан берилген:	Берилген күнү:	
5	Жарандыгы: ______________________________		
6	Иш жүзүндө жашаган жери: моб. тел.:______________________________		
7	Негизги иштеген жери:	Кызмат орду:	

8. Сизге же Сиз менен маанилүү катышуучу жана/же башка кызмат адамы катары (Директорлор кеңешинин мүчөсү, аткаруу органынын мүчөсү, башкы бухгалтер/финансылык менеджер д.у.с. катары) байланышта болгон компанияга карата, качандыр бир кезде, кайсы бир өлкөдө төмөнкүлөр болгонун көрсөтүңүз:

- акыркы 3 жылдын ичинде кылмыш жасагандыгы үчүн (финансылык/экономикалык жана кылмыш-жаза) күнөө коюлгандыгын, анын ичинде иш токтотулган же күнөө алынган учурларды (ооба/жок).

9. Мажбурлоо тартибинде банкрот деп таанылган же Сиз кызмат адамы (Директорлор кеңешинин мүчөсү, аткаруу органынын мүчөсү, башкы бухгалтер/финансылык менеджер д.у.с. катары) же акыркы 3 жылда маанилүү катышуучу катары байланышта болгон финансылык компанияны көрсөтүңүз.

____

Акыркы 3 жылда кызмат адамы же Сиз байланышта болгон жана мажбурлап банкроттук жана жоюу шарттарына коюлган компанияда маанилүү катышуучу катары Сиздин ролуңузга жана жоопкерчилик чөйрөсүнө толук негиздеме бериңиз. ____

10. Үй-бүлөлүк абалыңыз

____

Жакын туугандарыңызды (ата-эне, жубай, бойго жеткен балдар) санап көрсөтүңүз:

ФАА	Туугандык мамилелер	Туулган күнү жана жери	Кызмат орду жана иштеген жери	Үй дареги, тел. №	Жакын туугандарыңыз кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартылды беле: тартылган/тартылган эмес. Эгер тартылса, анын себептери

11. Финансылык-кредиттик уюмдардын же банктык эмес финансылык-кредиттик уюмдардын алдында мөөнөтү өткөн карыздар (кредиттер) болгондо - аларды санап көрсөтүңүз:

____

12. Сиз акыркы 3 жылдын ичинде уюштуруучусу, акционери (ээлик кылуучу) болуп саналган (уставдык капиталда үлүш ажыратылган учурда ажыратуу датасын көрсөтүү керек) жана/же болуп саналуучу каалаган өлкөдөгү компаниянын көрсөтүңүз:

Юридикалык жактын аталышы, турган жери	Юридикалык жактын ишинин түрү	Ээликте турган акциялардын саны	Капиталдагы ээлик кылган үлүшүңүз, сом менен	Ушул юридикалык жактын уставдык капиталындагы үлүшүңүз, % менен

13. Виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүлөрдү берүүчүнүн лицензияларды алууга заявкасын кароо үчүн Сиз маанилүү деп эсептеген башка бардык маалыматтарды бериңиз.

14. Мен, ____

фамилиясы, аты, атасынын аты

анкетада жогоруда берилген маалыматтардын ишенимдүү жана толук болуп саналарын жана алар менин билимиме ылайык анкетада көрсөтүлгөн суроолор боюнча маалыматтардын берилгендигин ырастайм.

________________________кол тамгасы ______-ж. “___” ___________

Эскертүү:

1) анкетанын ар бир барагына кол коюу керек;

2) анкетадагы оңдоолор “оңдоолор анык” деген сөздөр менен жана өз колу менен кол коюп күбөлөндүрүлөт.

Виртуалдык активдердин
тооругунун
операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 3-тиркеме

Форма

Виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) акционеринин/ уюштуруучусунун, бенефициардык ээсинин анкетасы

(юридикалык жак тарабынан толтурулат)

1. Юридикалык жактын аталышы ____

(юридикалык жактын толук жана кыскартылган аталышы көрсөтүлөт)

2. Юридикалык дареги ____

3.Түзүлгөн датасы____

4. СИН ____

5. Юридикалык жактарды каттоо боюнча ыйгарым укуктуу органда катталган дата____

(мамлекеттик каттоо/кайра каттоо жөнүндө күбөлүктүн №)

6. Юридикалык жактын ушул иш менен байланышкан эсеби Кыргыз Республикасынын

кайсы банктарында ачылган:______________________________

7. Юридикалык жак жүзөгө ашырган башка иштердин түрлөрү:

____

8. Юридикалык жак финансылык иш боюнча кимдир бирөөлөр менен болгон соттук талаштарга кириптер болду беле, эгерде кириптер болсо, акыркы үч жылдагы соттук талаштын жагдайлары (доочу, жоопкер, талаштын буюму, соттук иш кайсы соттук инстанцияда каралганы, ишти кароо кайсы этапта тургандыгы) жөнүндө толук көрсөтүңүз:__________________________

9. Арыз ээсинин пикири боюнча олуттуу болуп саналган башка маалыматтар:

____

Юридикалык жактын жетекчисинин кол тамгасы

Мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун
операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 4-тиркеме

Форма

Анын жеке маалыматтарын жыйноого жана иштеп чыгууга жеке маалыматтардын субъектисинин

МАКУЛДУГУ

Калктуу конуш, дата ____

Мен,

____,

(фамилиясы, аты, атасынын аты)

бул даректе жашаймын: ____

Инсандыкты күбөлөндүрүүчү документ:_____________________________

(документтин түрү)

сериясы __________ № ______________берилди _____________________

(берилген күн) (ким берген)

(ишенимдүү адам үчүн)

Ушул ____, атынан аракеттенет.

(фамилиясы, аты, атасынын аты)

Жашаган дареги: ____

Инсандыкты күбөлөндүрүүчү документи: __________________________

(вид документа)

сериясы____________№____________берилди _______________________

(берилген күн) (ким берген)

____ негизинде

(ишеним каттын, мыйзамдын, башка ченемдик актынын)

эркин, аңдап, өз эрким менен макулдукту ыйгарым укуктуу органга толук жана сөзсүз беремин:

- иштеп чыгууга (жеке маалыматтарды топтоо, жазуу, сактоо, актуалдаштыруу, топтоштуруу, тосмолоо, өчүрүү жана бузуу максаттарын көздөп ыкмаларга карабастан аткарыла турган кандай гана операция же операциялардын топтому, ыйгарым укуктуу орган тарабынан, же болбосо анын тапшырмасы боюнча болбосун, автоматтык каражаттар мененби же ансыз элеби), ошондой эле төмөнкүгө:

- жеке маалыматтарды берүү (Кыргыз Республикасынын Санарип кодексине жана эл аралык келишимдерге ылайык ыйгарым укуктуу органга үчүнчү жактарга беришине.

Жогоруда көрсөтүлгөн макулдук төмөнкүдөй жеке маалыматтарга да таркатылат: фамилиясы, аты, атасынын аты (мурдагы фамилиясы, аты, атасынын аты, өзгөртүү күнү, жери жана себептери (өзгөртүлгөн учурда); туулган күнү жана жери, жарандыгы (анын ичинде мурдагы жарандык, башка жарандыктар) жөнүндө маалыматтар; билим (билим берүү уюмунун аталышы жана бүткөн жылы, билим жөнүндө документтин аталышы жана

реквизиттери, билим жөнүндө документ боюнча квалификациясы, даярдыктан өтүүгө жөнөтүлүшү же адистиги) жөнүндө маалыматтар; илимий даражанын болушу жөнүндө маалыматтар; сүйлөө деңгээлинде чет тилдерди билиши жөнүндө маалыматтар; жашаган жеринин (келген жеринин) дареги; байланыш телефонунун номери же байланыштын башка ыкмалары жөнүндө маалыматтар; инсандыкты күбөлөндүргөн документтин түрү, сериясы, номери, аны берген органдын аталышы, берген күнү; салык төлөөчүнүн идентификациялоо номери; үй-бүлөлүк абалы, үй-бүлөсүнүн курамы жана жакын туугандары; эмгек иштери (аскердик кызматы, айкалыштыруу боюнча жумуштары, ишкердик иштери, кызмат көрсөтүүлөр жөнүндө келишимдердин негизиндеги иштери д.у.с.) жөнүндө маалыматтар; мамлекеттик сыйлыктары, башка сыйлыктары жана артыкчылык белгилери (ким сыйлаган жана качан); соттуулугунун бардыгы же жоктугу, анын ичинде ага колдонулган тартиптик, административдик жоопкерчиликтер, жоруктарды жана бузууларды жасагандыгы үчүн жоопкерчиликтер жөнүндө маалыматтар; кирешелери, чыгымдары жөнүндө, мүлктөрү жана мүлктүк мүнөздөгү милдеттенмелери жөнүндө маалыматтарга; жеке сүрөтү).

Жогоруда көрсөтүлгөн жеке маалыматтарды ыйгарым укуктуу орган тарабынан виртуалдык активдердин тооругунун операторунун (криптобиржанын) иши жана виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун (криптобиржанын) реестрин жүргүзүү жөнүндө Жободо каралган лицензиялоо жол-жоболорун жүзөгө ашыруу максатында иштеп чыгуу үчүн беремин.

Менин жеке маалыматтарымдын башка мамлекеттик органга ишенимдүүлүгүн текшерүү жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө маселелер боюнча маалыматтарды табуу үчүн берилери жөнүндө мен кабардар экендигимди ырастайм, анын ичинде ыйгарым укуктуу орган көзөмөлдөө жана лицензиялоо жол-жоболорунун алкагында менин жеке маалыматтарымды жогоруда көрсөтүлгөн жактарга берүүдө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кийин мага кабарлоону талап кылбайм, муну түшүнүү менен сөзсүз ырастайм.Жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдук берүү мөөнөтсүз болуп саналат (көзөмөлдү жана лицензиялоону жүзөгө ашыруу максатында дайыма колдонулат) жана ушул макулдукка кол коюлган датадан тартып колдонулат.

20___-ж. “___” ________________________________

Кол тамгасы __________________ ФАА _________________________

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 5-тиркеме

Виртуалдык активдердин тооругунун операторлорунун (криптобиржалардын) ай сайынкы оперативдүү отчету		
Жалпы маалымат		
№	**Көрсөткүчтүн аталышы**	**Чечмелениши**
1	Субъекттин аталышы	
2	Лицензиянын номери жана берилген датасы	
3	Жайгашкан жери	
4	Салык төлөөчүнүн идентификациялык салык номери (ИСН)	
5	Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгы	
6	Виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчүлөрдүн байланыш маалыматы	
6.1.	телефон у	
6.2.	e-mail	
6.3.	веб-сайты	
7	Жетекчи (ФАА)	
7.1.	Жетекчинин байланыш маалыматтары, уюлдук телефон, e-mail	
8	Башкы бухгалтер (ФАА/бухгалтердик эсепти жүргүзүү жана отчеттуулукту түзүү боюнча кызмат көрсөтүүчү уюмдун аталышы)	
8.1.	Башкы бухгалтердин/бухгалтердик эсепти жүргүзүү жана отчеттуулукту түзүү боюнча кызматтарды көрсөткөн уюмдун байланыш маалыматтары: уюлдук телефон, e-mail	
9	Учурдагы эсептешүү эсеби. Банктык реквизиттери: банктын аталышы, дареги, эсептешүү (учурдагы) эсебинин №, банктын МФУсу	
10	Чет өлкөдөгү эсептер. Чет мамлекеттин мыйзамдарына ылайык түзүлгөн банктын жана башка кредиттик-финансылык уюмдун аталышы, дареги, КРдин чегинен тышкары жайгашкан жери; эсептин номери, эсеп ачылган дата, эсептин тиби, валютанын түрү	

11	Виртуалдык активдердин электрондук капчыгынын дареги, виртуалдык активдердин электрондук капчыгы ачылган платформанын аталышын көрсөтүү менен	
12	Уюштуруучулар (катышуучулар). Уюштуруучулардын (катышуучулардын) аталышы/ФАА, үлүштөрдүн өлчөмү (акциялардын саны), байланыш маалыматы (телефон, e-mail)	
13	Бенефициарлар. Бенефициардык менчик ээлеринин ФАА, уюлдук телефону, үй-бүлөсү (мүлктүн менчик ээси болуп саналган жеке адам, же болбосо акциялардын (уставдык фонддогу үлүштөрдүн, пайлардын) кеминде 10 пайызына ээлик кылган жеке адам, же болбосо түздөн-түз же кыйыр түрдө (үчүнчү жактар аркылуу) акыры милдеттүү түрдө көрсөтүүгө, ал кабыл алган чечимдерге таасир этүүгө же анын аракеттерин башка жол менен контролдоого укуктуу)	
14	Обочолонгон түзүмдүк бөлүмчөлөрдүн (филиалдардын, өкүлчүлүктөрдүн, аймактык обочолонгон бөлүмчөлөрдүн)аталышы, жайгашкан жери	
15	Уставдык фонддогу үлүшүн көрсөтүү менен виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштоочу уюштуруучу (катышуучу, акционер) болуп саналган юридикалык жактардын аталышы, жайгашкан орду	
16	Отчеттук мезгилде уюштуруу документтерине киргизилген өзгөртүүлөрдү жана (же) толуктоолорду мамлекеттик каттоо датасы (даталары) (мамлекеттик каттоо жөнүндө күбөлүк)	
17	Отчеттук мезгилдеги кайра уюштуруу жөнүндө маалыматтар: кайра уюштуруунун формасы, жаңы пайда болгон юридикалык жакты мамлекеттик каттоонун датасы, кайра уюштурууга байланыштуу уюштуруу документтерине киргизилген өзгөртүүлөр жана (же) толуктоолор	

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 7-тиркеме

Форма
“Алмашуу боюнча отчет”

№ п/п	Транзакциялардын IDси	Датасы	Сатуу	Статусу	Кардардын IDси, ИСНи	Резидент/резидент эмес	Өлкө	Тобокелдиктин категориясы	Виртуалдык актив	Blockchain	Токендин стандарты (ERC-20, TRC-20 и т.д.)	Саны	Баасы/ Курсу	Жалпы көлөмү (чет өлкө валютасы)	Жалпы көлөмү (сом)	Комиссиясы	Жөнөтүүчүнүн дареги	Алуучунун дареги	AML/KYT текшерүү	AML/KYC текшерүү

“Сатуу боюнча отчет”

№ п/п	Транзакциялардын IDси	Датасы	Сатуу	Статусу	Кардардын IDси, ИСНи	Резидент/резидент эмес	Өлкө	Тобокелдиктин категориясы	Виртуалдык актив	Blockchain	Токендин стандарты (ERC-20, TRC-20 и т.д.)	Саны	Баасы/ Курсу	Жалпы көлөмү (чет өлкө валютасы)	Жалпы көлөмү (сом)	Комиссиясы	Жөнөтүүчүнүн дареги	Алуучунун дареги	AML/KYT текшерүү	AML/KYC текшерүү

“Алмашуу отчету”

№ п/п	ID транзакций	Датасы	Операциянын статусу	Кардардын IDси, ИСНи	Резидент/ резидент эмес (жөнөтүүчү)	Резидент/ резидент эмес (алуучу)	Тобокелдиктин категориясы	Өткөрүлгөн актив	Blockchain	Токендин стандарты (ERC-20, TRC-20 и т.д.)	Саны	Баасы	Жөнөтүүчүнүн капчыгынын дареги	Алынган актив	Саны	Баасы/ Курсу	Алуучунун капчыгынын дареги	Жалпы көлөмү (чет өлкө валютасында)	Жалпы көлөмү (сом менен)	Комиссиясы	AML/KYT текшерүү	AML/KYC текшерүү

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин

лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 8-тиркеме

Форма
Которуу

№	Датасы	Статусу	Кардардын IDси	Ф.А.А./Аталышы	Кардардын түрү	Резидент/резидент эмес	Тобокелдик категориясы	Которуунун түрү	Виртуалдык актив	Тикер	Blockchain	Токендин стандарты	Саны	Наркы (сом)	Жөнөтүүчүнүн дареги	Алуучунун дареги	TXID	Memo/Tag	Тармактын комиссиясы	Биржжанын комиссиясы	Жөнөтүүчүнүн KYT	Алуучунун KYT	KYC текшерүү	Санкциялык текшерүү	Шектүү операция	Travel Rule	Аткаруу датасы	Жооптуу	Эскертүү

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 9-тиркеме

Форма
Сактоо

№	Датасы	Кардардын IDси	Кардардын түрү	Виртуалдык актив	Тикер	Blockchain	Токендин стандарты	Саны	Наркы (сом)	Капчыктын дареги	Ысык/Музда к	Акыркы салыштыруу датасы	Салыштыруу нун натыйжасы	Чектөөлөрдү н болушу

Жетекчи
____ ____________________

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер
____ ____________________

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 10-тиркеме

Форма
Кардардын активдери

№	Кардардын IDси	BTC	ETH	USDT	USDC	BNB	TON	SOL	XRP	Башка	Наркы (сом)

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 11-тиркеме

Форма
Менчик активдер

№	Датасы	Актив	Blockchain	Саны	Рыноктук наркы	Капчыктын дареги	Сактоо түрү	Багыты

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 12-тиркеме

Форма

Капчыктар

№	Кардардын IDси	Капчыктын түрү	Blockchain	Капчыктын дареги	Багыты	Кардардык / Менчик	Статусу	Түзүлгөн датасы

Жетекчи
____

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер
____

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 13-тиркеме

Форма

Листинг

№	Чечимдин №	Датасы	Актив	Blockchain	ВАнын стандарты	Эмитент	Соода жубу	Негиз

№	Чечимдин №	Датасы	Актив	Blockchain	ВАнын стандарты	Эмитент	Соода жубу	Негиз

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тооругунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 14-тиркеме

Форма
Делистинг

№	Чечимдин №	Датасы	Актив	Blockchain	Себеби	Билдирүүнүн датасы	Тооруктун токтотулган датасы

№	Чечимдин №	Датасы	Актив	Blockchain	Себеби	Билдирүүнүн датасы	Тооруктун токтотулган датасы

Жетекчи

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

М.О.

Башкы бухгалтер

(фамилиясы, аты-жөнү) кол тамгасы, мөөрү

Виртуалдык активдердин
тоорутунун операторунун
(криптобиржанын) ишин
лицензиялоо жана жөнгө
салуу жөнүндө
жобого 15-тиркеме

Виртуалдык активдердин тоорутунун операторунун (криптобиржанын) адистештирилген платформасына негизги талаптар

1. Жалпы бөлүгү

1.1. Документтин багыты

Бул базалык талаптар Кыргыз Республикасынын аймагында иш жүргүзгөн криптобиржалар үчүн минималдуу технологиялык, уюштуруучулук жана комплаенс-стандарттарды аныктайт.

1.2. Максаты

Криптобиржалардын коопсуздугунун, ачыктыгынын жана финансылык туруктуулугунун бирдиктүү деңгээлин, ошондой эле алардын виртуалдык активдер жана КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү КР мыйзамдарына ылайык келишин камсыз кылуу.

1.3. Терминдер жана аныктамалар

• Криптобиржа - виртуалдык активдердин тоорутунун, алмашуусун жана сакталышын камсыз кылган кызмат көрсөтүүнү берүүчү.

• ВАККБ - виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүлөрүн берүүчү (КРнын “Виртуалдык активдер жөнүндө” Мыйзамына ылайык).

• Жөнгө салуучу- ВАУА.

• Көзөмөл органы - Финкөзөмөл.

2. Техникалык шайкештик

2.1. Инфратүзүм

• Серверлер Кыргыз Республикасынын аймагында же тийиштүү дата-борборлордо жайгашкан жана андан жогору болушу керек.

• Аптайп менен 24/7 үзгүлтүксүз иштөөнү 99,5% дан кем эмес камсыз кылуу.

- Суткасына жок дегенде бир жолу резервдик көчүрмөлөө (off-site backup).
- Ыйгарым укуктуу органдар менен интеграциялоо үчүн коомдук API болушу (KYT отчетторду, жүгүртүүлөрдү, транзакциялардын идентификаторлорун өткөрүп берүү).

2.2. Маалымат коопсуздугу

- Колдонуучунун бардык маалыматтарын шифрлөө (AES-256 төмөн эмес).
- Бардык колдонуучулар жана кызматкерлер үчүн эки факторлуу аутентификация.
- Кардардын активдеринин ≥ 90% Cold storage.
- Бардык административдик иш-аракеттерди логирлөө (audit-trail).
- Инциденттерге жооп берүү планы жана алсыздык журналы.

3. Киберкоопсуздук

3.1. Тестирлөө жана аудит

- Жыл сайын тышкы коопсуздук аудитин жүргүзүү.
- Пайдаланууга берүү алдында милдеттүү түрдө penetration-test.
- Аномалдуулукту көзөмөлдөө үчүн SIEM-системасын ишке ашыруу.

3.2. Колдонуучуну коргоо

- Шектүү аккаунттарды бөгөттөө механизми (KYT-триггерлер боюнча).
- Жаңы аппараттан киргенде кардарга билдирүү.
- Компрометацияга шектенгенде, чыгарууну заматта бөгөттөө.

4. АМЛ/ КИК/ККЛК-талаптар

4.1. KYC-идентификациясы

• Бардык колдонуучулар өздүгүн текшерүүдөн өтүшөт (паспорт + selfie + PoA).

• Юридикалык жактар үчүн- UBO идентификациялоо жана санкциялык тизмелерге, эл аралык санкциялык тизмелерге текшерүү.

• Маалыматтарды жылына кеминде 1 жолу жаңыртып туруу.

4.2. KYT-мониторинг

• Белгилүү бир ыйгарым укуктуу орган тарабынан KYT-провайдерге туташуу.

• Бардык депозиттик жана алуу даректерин текшерүү.

• Ыйгарым укуктуу органдын ыкмасы боюнча автоматтык түрдө Risk Score ыйгаруу.

• Абдан жогорку тобокелдик аймагынан бүтүмдөрдү милдеттүү бөгөттөө (75-100).

4.3. Отчеттуулук

• Ай сайын жүгүртүүлөр жана инциденттер жөнүндө отчет берүү.

• Шектүү операциялар жөнүндө токтоосуз кабарлоо (STR-билдирүү).

• Операциялар журналдарын 5 жылдык мөөнөткө архивдөө.

5. Уюштуруу талаптары

• **AML/Compliance Officer** дайындоо (расмий түрдө буйрук менен бекитилген).

• КИК/ККЛК боюнча персоналды жылына кеминде 1 жолу окутуу.

• Санкциялардын жана бөгөттөөлөрдүн ички реестрин жүргүзүү.

• Купуялык саясаты жана колдонуучунун маалыматтарды иштеп чыгууга макулдугу.

6. Тобокелдиктерди башкаруу

Ыйгарым укуктуу органдын шкаласы боюнча кардарлардын жана контрагенттердин скорингинин ички системасын киргизүү:
0-25 — төмөн тобокелдик, стандарттык режим;

25-50 — орто тобокелдик, күчөтүлгөн көзөмөл;

50-75 — жогорку тобокелдик, жөнгө салуучуга билдирүү;

75-100 — өтө жогорку тобокелдик, капчык менен иштөө болбойт.

• Окуялар журналын жүргүзүү: “дата — себеби — тобокелдик зонасы — аракеттер”.

• Тобокелдиктин ички деңгээли боюнча кварталдык отчетту түзүү.

7. Ачыктык жана жөнгө салуучу менен өз ара аракеттенүү

• Финкөзөмөл үчүн жетекчилик жана байланыш адамдар жөнүндө маалыматтарды жарыялоо.

• Көзөмөл органдарынын суроо-талап боюнча маалыматтарга жетүүсүн камсыз кылуу (API же отчет).

8. Корутунду жоболор

• Биржа техникалык, укуктук жана шайкештик талаптарын толугу менен аткарууга милдеттүү.

• Бул стандарттарга ылайык келбегендиги КРнын криптобиржаларынын реестрин токтотуу же андан чыгаруу үчүн негиз болушу мүмкүн.

- Вести журнал событий: «дата — причина — зона риска — действия».
- Формировать ежеквартальный отчёт по внутренним уровням риска.